

nor kunna få stöta egendomar, och wisa handels-
 werf, manufacturer m. m., de då icke såsom sådas-
 na åtminstone kunna få wälja riksdagsmän. Was-
 to utslöt derifrån inga andra än slafwar. Men
 drängar, torpare, gesäller och soldater m. fl. kunna
 wäl icke så anses, när representation förändras?
 Eller kan ibland dem sedan icke finnas någon, som må
 anses så klof som han hittills varit ansedd? Skul-
 le det wara så orätt (det är icke att frukta) om
 någon röft af dem stundom höjdes emot den klas-
 sers förtryck och depotism, som kallas husbönder och
 öfwerbefäl? Det är således ett stort antal, som går
 bort af de alla som skulle representeras. Skall det-
 ta bortwisande icke anses som följd af ständsstil-
 nad? Kunde icke drängen, torparen, soldaten m.
 fl. så sätta Karl i stället för sig om han blefwe
 wald? Embetsmannen bibehåller sin tjänst, och går
 ifrån sin tjänstgöring utan af honom fordra substi-
 tut wid sådant tillfälle. Ännu mer, jag tror att
 gamla så bönder och prestes skulle wid den nya re-
 presentation blifwa utwalde. Men jag ser Thorilds
 så kallade grinare möta mig. Jag skall då öf-
 mjukast finna nya representation fullkomlig. Till
 den wäljes utan all corruption och arga list, endast
 dugliga och patriotiska medlemmar, som i sina dis-
 cussioner aldrig nyttja magtspråk eller öfdragsams-
 het, utan som med lugn och tålmod afhöra andras
 meningar, och kunna frångå sina egna d. w. s.
 kunna öfwerbewisas, medlemmar som agera, icke
 som nu stundom, consilio atque sapientia, utan sa-
 pientia atque consilio m. m. Niskedom och starka
 tungor komma icke längre, än torfrighet och tydlig-
 ga bewis, äretitlar och hederstecken blifwa utan in-
 stytelse, filosofhen och den lärde gåtta mera. Lik-
 wäl anar det mig att mistag der också skola föres-
 falla, lika så stora som nu, åtminstone blifwa icke
 alla då nöjda mer än nu. Multa reascentur, quæ
 jam cecidere, cadentque, säger Horatius, och det
 tror jag tillhör vår sublimariska werld tills wida-
 re. Allt hwad wi företaga oss tid förbättring af
 våra samhällen, är mer och mindre lyckadt pallias-
 tiv, det enda mebel, som är radicallt, är sann och
 verklig religion, när den kommer hos repres-
 sentanterna faller allt annat till.

Den nattliga dronbigten.
 (Slut fr. No 77)

Ifrån, som jag tyckte, en windschammare, der lju-
 set ännu brann, förmärkte jag en af mina bekant-
 ta, stadd i sömngående. Jag såg honom pådraga
 ett par swarta silkesstrumpor, påsätta sig en prest-
 krag och prestkappa. Detta förundrade mig så myc-
 ket mer, som jag aldrig sett honom i denna dragt
 oftare än i kyrkan. I sömnen hörde jag honom
 tala om uppwaktningar, och huru han önskade blif-
 wa Distrikthef wid Tullverket. Emellanåt be-
 klagade han sig öfwer en medtäflare, som varit öf-
 werste wid något regemente, och kommit på balance.
 Efter en stund stannade han lifsom i ett djupt be-
 grundande, hwarpå han bugade sig, som jag kunde
 tycka, för kackelugnen in i rummet, och anhöll i de
 mest rörande ordalag, att i fall Tullscheskpet skulle
 mislyckas, han måtte blifwa hugnad med en Post-
 mästare tjensst. Jag skulle ej så wänas öfwer att
 man kan drömma dyligt, om jag ej med säkerhet
 hade mig bekant, att mannen icke duger till nå-
 gondera af ifrågawarande syftlor, och att han med
 fullt allwar ytttrat till mig, att han med det första
 ämnar söka pastorat, hwartil Grefwinnan N. N.
 lofwat gifwa sitt förord, emedan hon, såsom slågt
 till Hofmarskalken B. B., och cousin med Genera-
 len F. F., hade stora liaisonger till Hans Excel-
 lence N. N. och desutom self ej wore utan partier.

I en rak motsats mot detta war ett annat upp-
 tråde längre ned till wensler. Jag hörde nemligen
 en Capita in i stindhårda sömnen predika i den
 mest storpa ton mot ekysthet och ett omätligt les-
 werne. Jag hade af hjertat önskat, för uppbyggels-
 sens skull, att flere än jag wid tillfället besunnit sig
 närwarande. Han teqnade dessa laster med så na-
 turliga färgor, att ingen, icke en gång en 15 års
 flicka skulle kunnat mistaga sig. Jag anar, att
 denna predikan egentligen war ställd mot ett sa-
 midt fruntimmer, hwilket bodde i wärsöfwer, och
 wiserligen kunde wara denna stälsherdas får, men
 ej herdinna, ty hon war gift. Det har sederme-
 ra fallit mig in, att mannen eger djupa kunskaper,
 emedan han, midt under talet, stötte på en beräts-
 telse som finnes hos Coropias Decanus. Han förs-
 måter, att man fordom brukade hålla för de adbens

des ögon ett swinhuswud för att röra dem, och erinra derom, att de werkligen woro, sanningen att säga, till sitt lefwerne äkta epikureiska fyrfotadswade djur. Som min sömntalande man ej för tillräcket gde något sådant till hands, hörde jag honom presentera sitt eget huswud, pekande på detsamma med båda händerna. Den sköna öppnade härwid sönstret och bad honom vara god under sin botspredikan sitta upp, för att absolweras henne. En stund derefter mötte jag hennes kärlekslige man, hwilken ledsagade en skådespelerka, som gått wille, h'm till sitt logi. Jag nämner denna händelse, emedan detta är ej den första kristliga gerning, hvarsför han förtjenar allmän aktning inför publiken.

På en skofsten hade bortåt Gustaf Adolphi torg, en sotare, tror läsaren, nej, en besjernad man, placerat sig. Han satt grense öfwer sjelfwa skofstenspipan med en trefantig hatt på sig. Från höjden nedswälwade mot mig följande oration: "Det förhåller sig med den, som will upp i werlden, på samma sätt som med en sotare. Det gifwes ingen annan wäg till åran's thron än den swarta. Wår själ må vara eller synas vara så snöhwit och obesläktad som helst, så blifwer hon liksom sotarens kropp, innan hon uppkommit, alldeles swart och nedstod." Han wisade härwid på sina händer, ansigte och armar. Denna uppriktighet satte mig werkligen i förlågenhet, då jag wet, att mannen under sitt wakande tillstånd påstår raka motsatsen. Jag tillropade honom till swar orden ur Macbeth: En skål watten, huru lätt renar den icke denna synd. Han nickade ett stumt bifall och jag gick.

I ett annat hus hörde jag ömsom ett skällande, ömsom ett råmande ljud. Jag igenkände strart min goda wån J., hwilken såsom en lyellig idyllisk poet, säkerligen höll på i skynnen att arbeta in i sitt poem en hop förfota djur, för att förhöja det hela af taffan, såsom ett ägta konststycke af naturligt enfald och sentimentalt huslig landtlefnad.

På Norra slagtarhusets dörr höll en man på att förskäffa sitt kött. Jag beklagade hans outtröttliga bemödande, som syntes gifwa föga hopp om framgång, och igenkände här, den menliga swagheten, som widläder oss alla. Just som jag

bortgick, sade mannen till sig sjelf, emedan du ändå wisat en god wilja (han menade förmodligen sin kropp) så bjuder jag dig i dag på frukost å den nya, superbt inredda källaren.

I en brödlår in på en gård höll en man på i fjortårmarne med en likpredikan öfwer soporne. Här sade han, ser jag samlade framför mina ögon både förnåma och gitsoppbr. Stoftet af den skönas sötter och mjöjan af den wedersuggligaste kärings, kyssa hwarandra i denna lår. Dunet af en Generals wajande sjädrar och strån från hans kammarjänares rakborste, wisnade blommar kring det nyfödda barnets wagga och förtorkadt granris efter det förmyltnade lifet, sönderrisna kärleksbiljetter, som afgjort twänne hjertans, och förkastade dagblad, som afgjort hela statens we eller wål, kanten af fattigdomens möglade commissbröd och tollstaparten af rikedomens säkrade thebröd, allt ligger här om hwart annat. Hwad ären i dock nu i eder stolhet eller ringhet annat än sopor? Så förbytes allt. Och sjelfwa du, o sopqwast (härwid upplystade han qwasten) hwad blifwer slutligen ditt öde? Till en tid har du den hedern att bortsofa alla dessa föraktliga och förgångliga ting, till dess du sjelf, såsom utnd. t och caßerad, begrafwes i samma lår.

Jag hade werkligen önskat längre rådra denna min sömngångare, om ej klockan nu slagit ett, och påmint mig att wända hem till mitt logi.

På tidningen Kometen för sednare hälften af året 1827, eller ifrån den 1 Juli, kan med 2 R:dr 24 §. Banco, praenumereras i Herr Norrmans och Engströms Bokhandel. Resv. resquirenter i landsorterne betala ferstidigt affändnings- och fördelningsarswode.

Stockholm,

Elméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 79.

Onsdagen den 3 Oktober 1827.

Herr Lings Gymnastik.

Herr Professor Ling ämnar fram på hösten utvidga sin Gymnastik på det sätt, att den så kallade fäktsalen kommer att för dem, som så åstunda, och hvilka äro i behof af medicinsk Gymnastik, hållas till handa, och härigenom vinnes den förmon, under en fuktigare och kallare årstid, att detta rum kan eldas. Det är bekant, att det nuvarande rummet icke äger eldstad, och i det stället det nu är, kan en sådan omöjligen derstädes göra någon nytta. Då hittills i jämförelse med många andra mindre vigtiga inrättningar, staten ej med synnerligt rika tillgångar försett Gymnastikinrättningen, är det så mycket mer afkningsvärdt af Herr Lings ihärdighet, att häraf icke afsträkas. Den svåraste motståndaren är emellertid besegrad: nemligen fördomen. Medan 1821 uttrade Professor Gadelius om Gymnastiken i sin årsberättelse följande:

Gymnastikens inflytande så väl på hellsans behållande som sjukdomars botande, har alltid varit erkänd, ehuru ej sålän försummad. Hvar och en vinner muskelsyrka genom öfning, och det företrädesvis i de muskler som öfvas. Deremot förkamas all irritabilitet eller muskelkraft genom lättja och owerkfambhet, och denna lamhet sprides från de irriterbara till de med dem intimt förenade reproductiva och sensibla phönomenen. Öfningen måste likväl afpassas; ty för stark ansträngning uttdmmer kraften. Genom rörelser lesa vi, bestämma vår owerkfambhet, söka vår föda och tillfredsställa våra behof: genom dem utbildas kroppen häft och förnämligast; digestionen stärkes, omlappet och andedrägten beforsdras, bröstet utvidgas, blodet beredes sålunda kraf-

tigare och med mera frådämne, hvarigenom nutritionen för musklerna ökas, och irritabiliteten tilltagger, afföndringarne och uttdmningarne se ordentligt; ljusets strålar passas inom det rörliga ögat och ljusets strålar modifieras genom inre drats rörelseorganer. — I bland medicinska Gymnastikens hufvudsakliga föremål är äfven ett, att genom rörelser få tröskta och vonställda lemmar i sin rätta ordning.

När en dag Gymnastikens wetenskap blir ett rik och bestämdt sätt för ytterligare forskningar, då skall dess konst i samma mån blifwa användbar och vigtig för statens allmänna och medborgarens enskilda helsotillstånd.

Nu mera finnes det troligen ingen, som på fullt allvar skulle vilja påstå Gymnastikens onyttan eller till och med skadlighet, som fordom en wiss man wid ett tillfälle, då han åstādade en Gymnastikinrättning, uttrade. *) Men dermed är icke allt afslutit. Enligt instruktion för bildandet af lärare, får ingen etas blera sig såsom sådan, utan genomgående af en wiss cotrs i Anatomi och Chemi, oberäknadt den undervisning han har att upphämta wid sielfwa Centralinstitutet. Men det är naturligt, att så länge icke medel till underhåll, under wilstandet i hufvudsstaden för att inhämta de nöddiga kunskaperne, gifswas för lärare från landsorterne, kan man ej förmoda att Gymnastiken erhåller utom Stockholm nå-

*) Wid öfningen af knorner och stigarne, hwart han såg ungdomen klänga, utropade han: Detta är ju ett gädd till stålmar i förhand. Ifrån att klänga i rep, lära de sig att klänga in genom fönster och sjöala! Nej, alldeles stolta mina barn gymnasticeera.

gon synnerlig fart. Desutom är icke eller hoppet för ljusare utsigter i framtiden synnerligen stort för en sådan lärare. Han räknar af all sin möda intet annat, än den möjliga, merendels obetydliga lön ett läroverk kan åstadkomma. Härigenom ser han sig nödsakad att sysselsätta sig med andra bindningsfång, utan att odeladt kunna uppoffra sin tid åt vetenskapen och konsten, eller också tvingas han att efter några år se sig om efter något bättre. Hvad är icke widgjordt till befrämjande af värelundervisnings-skolor i landet? Löner, befodringsrätt, dubbla år, och hüntan wet allt hvad, och detta må wist icke kländras, men önskeligt wore, att en närmare uppmärksamhet åsven fastades wid en högst vigtig del af uppfostran, nemligen Gymnastiken. Skall möjligen vår nations fysiska förslappning botas, så är Gymnastiken dertill ett hufwudmedel. Hvad den werkat i medicinsk hänseende kunna mångfaldiga händelser besyrka.

(Forts. e. a. g.)

Fragmenter ur Shakespeares Komedie: Timon af Athen.

Nämnde komedi synes hafwa sin upprinnelse från en af Lucani dialoger: Timon eller människohataren, och Antonii lefnad af Plutarhus. En bitter satir på käfängligheten af en lycka, som endast har sin grund i yttre, jordiska och tillfälliga förmåner, utgör des hufwudkarakter.

Hufwudpersonen är Timon, en Atheniensare, af en wet godhjerterhet, som gransar till swaghet. I tjueningen af att se sig öftad och åstfad, bortsläpar han sina ofantliga rikedomar på eländiga smickrare, med hvilka han sammanleswer i ett surrande och yppigt lif. Störtad i fattigdom genom sitt dåraktiga föfveri, öfwergifwen af folket, som i hans wäls-makt för gudade honom, blir han slutligen en människofjende, hvilken hatar och misstror allt, till och med sin redlige tjenare, som uppsöker honom i hans olycka.

En annan märkwärdig karakter har författaren framställt i filosofen Apemantus, hvilken i allt affekterar att vara en öföfsad människoföraktare, som ser i hwar och en blott en afgrundsande och följer Timon i hans wäls-makt såsom en bespots-

tare, hwarunder han framkastar mången bitter sanning. Han twiflar på all mensklig redlighet och egenlyfta, och öbr i sjelfgrämselse och förtwiflan.

Herrligt är åter troheten hos Timons tjenare, Flavius tecknad. De öfrige utom Alcibiades utgöra till det mesta smickerhopen, som omger Timon i hans wälgång. Deras individualitet är förträffligt skildrad. Wi wilja här införa till en öbrjan Andra Scenen i Första Akten, som föreställer en tal i Timons hus.

(Musik af hoboer höres. En stor måltid serveras. Flavius och Andra besörja uppåtsningen. Sedan inkomma Timon, Alcibiades (en Athenst fältherre), Lucius, Lucullus, Sempromius och andra Athensta Rådsherrar (alla smickrare och snyltgäller) samt Wentidius (hvilken Timon löst ur hånke). Efter dem Apemantus med långsamma steg och dyfter uppsyn).

Wentidius.

Högaktningsswärde Timon, gudarne
Ha haft min faders älderdom i minne
Och kallat honom till den långa hwilan.
Han sarit pådan såll, och gjort mig rik.
Som jag med tacksamhet är fastad wid
Ert ädla hjerta, ger jag dubbelt åter.
Med skyldig tack de fem talenterna
Som gjort mig fri.

Timon.

För ingen del min bästa
Wentidius, ni bebrar er på min wännskap;
Jag gaf af hjertat och för alltid. Hvilken
kan säga, att han gaf, då han tar åter?
Jag tör ej härma de förnämmas spels.
Churu stönt än är en rik mans fel.

Wentidius.

En ädel sjät!

(Gästerna se alla wördnadsfullt på Timon.)

Timon.

Nej, wänner, artigheter
Uppstäcktes först blott för att sätta glans
På matta gerningar, på hierisks betöning,
På tjenst, den blindarn ångrar, förrn han bjöd dem;
Men werklig wännskap har dem ej af nöden.
Sitt ner; ni är min lycka mer wälkomna
Än lyckan mig.

Första ädlingen.

Det ha wi stads bekant.

Apemantus.

Hå! hå! bekant? och sen i galgen? hur?

Timon.

Ni är välkommen, Apemantus.

Apemantus.

Nei!

Jag vill ej vara välkommen. Jag kom
för att förmå dig föra mig på porten.

Timon.

Ej, grofwa menniska, ni har ett lynne,
Som anstår ingen man, — rätt klanderwärdt:
Man talar ju om ira, suror brewis,
Go' herrar, men den här är ständigt wresig. —
Låt honom få ett bord för sin person;
Ty wänskap har han hwarken sinne för,
Ej heller passat han dertill, upprigtigt sagot.

Apemantus.

Låt mig få blifwa på ditt äfventyr,
Jag gör anmärkingar, nu har jag sagt det.

Timon.

Det bryr mig ej; du är Athenare;
Jag sjelf vill ej dig twinga, låt min måltid
Dig tysta.

Apemantus.

Jag förakta vill din måltid,

Den skulle quäwa mig; jag kan ej smickra.
O Gudar; hwilken mängd, som åter här
På Timon, och han ser det ej. Det smärtar
Mig djupt att se så många doppa brödd
I en mans blod; och än mer rasan de
Är det, att sjelf han muntrar dem dertill.
Förunderligt, att menstor tro på menstor.
Men sålla till en måltid utan knifwar,
För maten nyttigt och för lifwet bättre.
Exempel har man ju! Den karln, som sitter
Näst honom nu och delar brödd med honom
Och dricker honom till ur samma dryck,
Är förest att mörda honom. Det har händt,
Blef jag förnäm, jag drucke ej bland gäster;
Att så min strupe tändt jag wore rädd.
Stor man må dricka, men i pansar städd.

Timon (I det han dricker gästerna till.)
Af hjertas, herre! stäm går loget om.

Den andra ädlingen:
Låt flyta hit nu, Herre!

Apemantus.

Flyta hit!

En duktig karl, som håller stödmimen. Timon:
De sundhetsskålar göra dig och ditt
Helt sjukt.

(Han framtager watten och rötter, som han burit på sig.)
Nei, här är det, som är för swagt
Att vara syndare, det kyska wattenet,
Som alldrig lemnat någon karl i pusen,
Och sen min föda, fullt på samma wis:
För stolt är gästabus till gudars pris.

Apemanti bordsbön.

O Gudar, ej om stoft jag ber,
Ber för mig sjelf, för ingen mer.
Gif nåd, att stads så wis jag är,
Att ej tro man, för det han swär,
Ej föka, derför att hon gråter,
Ej hund, för det hans snarkning låter,
Ej bödelns ädelmod i döden,
Ej mina wänners hjälp i nöden.
Ja, Amen, hugg i!
Nik man gör synd; min spis skall rötter bli.
Och wälbekomma munterheten, Apemantus!

Timon.

Fältherre Alcibiades, nu är ert hjerta i sått.

Alcibiades.

Mitt hjerta är alltid till er tjenst, nådig Herre!

Timon.

Ni wore säkert hellre wid en frukost af fiender
än i ett middagslag af goda wänner.

Alcibiades.

Wore de så särska att de sprittade, så fins det
ingen så låter rätt som fiender. Jag skulle unna
min bästa wän att så vara med wid ett sådant
gästabus.

Apemantus.

Låt om alla dessa smickrare wore dina fiender;
så att du kunde slagta dem, och bjuda mig på dem!

Första ädlingen.

Hade wi blott den tydan, nådig Herre, att ni
någon gång wille pröfwa wåra hjertan och ge oss
tillfälle att bewisa åtminstone en del af wår tillgif-

wenhet, skulle wi anse wår sällhet för ewigt fulls
komnad.

Timon.

Åh, utan twifwel, redlige wänner, hafwa guds
darne utsett mig mycken hjelp genom er. Huru skul-
le ni annars ha blifwit mine wänner? Hwarföre
hår ni detta rörande namn företrädeswis framför
tusende, om icke ni närmast tillhörde mitt hierta?
Jag har sagt mig sjelf mycket mera om er, än er
blygsamhet tillåter er att sjelfwe säga till er fördel;
och i så måtto håller jag med er. O Gudar, tän-
ker jag, hwartil tarfwades wänner, om wi aldrig
woro i behof af dem? De woro de öfwerflödiggaste
warelser i werlden, om wi aldrig skulle hafwa be-
hof af dem. De liknade då alldeles förträffliga in-
strumenter, hwilka hänga på wäggen hwar i sitt fo-
dral och behålla sina toner för sig. Ja, jag har of-
ta önskat mig fattigare, endast för att få komma
er närmare. Människan är född för att göra godt.
Och hwad kan man wäl med mera skäl och i egent-
ligare mening kalla sitt, än sina wänners rikedomar?
O, hwilken dyrbar tröst, att så många, liksom brö-
der, äga att befälla öfwer hwarandras egendom!
O en glädje, försmått till tårar, innan den föddes!
Mina ögon öfwerströmma, tror jag. För att guds-
ma deras swaghet, dricker jag er till.

Ape mantus.

Du gråter för att låta dem dricka, Timon!

Andre ädlingen.

Så fick och glädjen lif uti wårt öga,
Och sprang på stunden upp som nyfödt barn.

Ape mantus.

Ha! ha! jag ler att tänka den batar den.

En tredje ädling.

Erå nåd, i sanning, ni mig rört rätt mycket.

Ape mantus.

Rätt mycket!

(Trumpetfall).

Timon.

Trumpetens ljud! hwad nu? hwad är det?

(En tjena re kommer).

Tjenaren.

Erå nåd, en quinnogrupp begår tillträde.

Timon:

En quinnogrupp! hwad wilja de?

Tjenaren.

De ha

En föreläpare, som ger besked.

Timon.

Så låt dem komma.

Cupido (kommer).

Hell ädle Timon dig, och alla er,
Som af hans nåd! Fem sinnen se
I dig sin skyddsgud, och ha skyndat hit
Att tacka dig. Smak, hörsel, känsel, luft,
Stå alla glade opp ifrån sitt bord,
Och wilja nu förlusta dina ögon.

Timon.

Wälkomne samtillgen! — Jag wäl emot dem!
Musik wälkomna dem!

(Cupido går.)

Första ädlingen.

Ni ser erå nåd, hur högt man älskar er.

(Musik. Cupido återkommer med masker, förestäl-
lande Amazoner, med lutor i hand. Maskerne
dansa och spela på luta).

Ape mantus.

Hej! hwilket släp af slärd hår swänger fram!
De dansa! Galna äro quinnorne.
All werldens prast är idel galenskap.
Det ser man här wid olja och wid rötter.
Wi gödre oss till narrar åt oss sjelfwa,
Och sjäsa smicker för att suga menskor,
Som wi på deras älderdom betala
Med giftigt hat och afund. Hwilket lefwer,
Som ej förbreds och förbror? Hwem dörr,
Som ej till grafwen hår ett hugg af wänner?
Jag råds, att den, som dansar för mig nu,
Skall trampa mig en dag. Nu är det gjort!
Mot solens nedgång stänger man sin port.

(Man stiger upp ifrån bordet. Alla buga sig wårdaadsfullt
för Timon. De fyra mest ansedda bland gästerna uppstå-
da hwardera en af Maskerna till ett par muntra dansar.
Dansen upphör).

(Forts. e. a. g.)

Rättelse: I No 76, 3:de spalten, rad. 26, står: Sores
mark, läs: Blodmark.

Stockholm,

Almäs & Geanbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 80.

Lördagen den 6 Oktober 1827.

Uf trycket är utkommit: Utkast till predikningar af Henric Schartau, utgifna efter hans död. I N:o 71 för förledne år anmätte wi hans utkast till betraktelser öfver wisa stycken af Catechesen och yttra de öf då, att dylika heliga ämnen hafwa twifwels utan ofta blifwit afhandlade med samma rena nit och wälmening; men troligen ganska sällan med den snällrikhet som af närwarande författare. Öfver allt råder sig en reda i begreppet, en skarphet i blicken, en liflighet och bestämdhet i framställningen, som måste tillfredsställa äfwen ett mindre andeligt förstånd. I samma omdöme insäunne wi äfwen nu i afseende på dessa utkast. Wißertligen skall denna wår åsigt icke delas af mängden, som tywår nu mera blifwit trög i läsandet af andeliga ämnen, i fall de ej uppdukas med alla stylens rariteter och wälkafighetens blommar. Wi hafwa bärjat att blifwa bortskända barn, afwända från allt afswarligare besinnande och en djupare forskning. Åhbrarens eller läsarens Religionskunskaper gå icke mer paralellt med lärarens framställningar. De äro honom ofta ett mörkt tal. Dersöre gouteras de predikningar mest, hwilka lifligt och sannt förmod framwisa i sina talar lifwets yttre förhållanden, emedan alla deraf äga mer eller mindre erfarenhet; men den inre, andeliga begripes ej, eller betraktas såsom pedanteri. Sålunda skall en predikan, som talar t. ex. om döden, om de menskliga lidanden, om de husliga förhållanden eller om någon speciel moralisk pligt, såsom tålmod, wålgörande, wänskap m. m. senteras, men låt predikanten orda om nya södelser, tron, rättfärdiggörelsen, såsom Schartau, och han skall ej finna sig förstådd. Man skall anse honom för en

gammalmodig pedant, som saknar nutidens bildning och smak. Förhållandet är nemligen detta, att många hela Christendom innesattas endast i moralbudnen. Men icke utgöra de ensamt och allena hela Christendomens djup? Då är också Hedendom Christendom, ty den som wil läsa de hedniska författare, wi mena här icke blott Romare och Greker, skall i deras skrifter wisertligen finna spår till lika wackra sederegler. Om man nu någotnär uppfyller dessa, så går man som phariseen och talar Gud, att man ej är som andra menniskor. Långt djupare ligger dock Christendomen. Den talar om menniskans fall och upprättelse, hwad hon är af naturen (med alla sina moralbud) och hwad hon kan blifwa genom nåden. (Evangelium) Den säger bestämdt, att menniskan måste till sitt inre södas på nytt, men lärar derjemte, att denna pånyttfödelse icke kan wara till alla delar hennes eget werk. Det är här om hufwudsakligen Pressen skall predika, och äfwen i de predikningar, der detta ej utgör hufwudämnet, måste dock allt reseras dit. Paulus sade dersöre: Wi predika Jesum Christum och honom korsfäst, och tillade denna fromma önskan, att han så måtte fatta Christum (och himmelrikets hemlighet) som han war fattad af honom. — Utgifwären yttrar i ett företal till dessa utkast följande: Nedan af titelbladet finner läsaren, att de uppfatfer denna samling innehåller, ej äro fullständiga predikningar, utan, till större delen blott en uppsättning af de hufwudämnen författaren ämnade under predikan genomgå. Språket i dessa utkast, som ej blifwit författade för att tryckas, är wisertligen ej så wärdadt, som det säkert blifwit, om förk. fått till detta ändamål öfwerse dem. De läsare, som i denna predikosamling önska att finna

en samling af moderna, för det köttliga sinnet smaltliga wältalighetsstycken, skola derför här blifwa bedragne i sitt hopp — men de, som läsa i en rätt affigt, nemligen för att af en med högst owanliga gåfwor af andelig insigt och erfarenhet utrustad skälberde erhålla wägwiisning till en sann Tro i lifwet och en ewig salighet i döden, de skola här finna mera upplysning, tröst, warning och bestraffning än de inom dessa så blad hade wäntat. Den som i sådant ändamål läser denna bok, bör betänka, att om man vill fatta sammanhanget i dessa predikningar, det ej går an att genomläsa dem med den hastighet, hwarmed wanliga predikningar kunna läsas m. m. Till hwilka wi isynnerhet rekommendera denna bok, är unga Prestier, i fall de med ansvar wilja intränga i sitt falls utöfning.

Dessa utkast innehålla första bandets förre häfte, och innefatta aftonsångstexter, dock utan Chronologisk ordning i afseende på helgedagarne.

Förledne weeka gafs på Stora Operan Hamlet för en mer än wanligt talrik publik. Daktadt de många representationer, som blifwit gifne af denna piece, ses den ännu gerna af allmänheten. Måhända bidrager wäl också de spelandes skicklighet till dess gouterande. Publiken, stadd i sina wanliga kraftyttringar, höll ej för rof, att ju, äfwen denna afton framkalla Herr Thorstow, hwilken, om wi ej missa taga öf, redan twenne gånger förut blifwit promoverad af dess frukostiga händer. Denna förmåga att framkalla nyf ibjelsuckna eller förgiftade aktörer till nytt lif, upptäckte publiken först wid Herr Almsjö's spel förledne år. En dylik gård wilja wi wist ej ogilla, men ofta repeterad faller den i wärde och öfvergår stuttigen till ingen betydelse. Wid detta tillfälle kunna wi ej underlåta, att sätta den omhjerade och på handklappningar rift begäfwade publikens uppmärksamhet på sjelfwa suslören, med wördsam hemisällan, huruwida han icke någon gång kunde blifwa hagnad med ett uppmuntrande framkallande på scenen. Wi hafwa ej sällan med tårar i ögonen beklagat hans belågenhet med i sitt djupa fängelse, der han intet får se af sjelfwa piecen, än mindre af den aktade publiken. Och likwäl måste han med sin tunga wara med och spela i alla roller, och gör det troligen bäst af alla. I fall detta wedersmåte af förtjusning skulle inträffa, hafwa wi här ne-

danföre tagit öf friheten att upprätta projekt till ett tal, som han wid tillfället kunde hålla till publikens, såsom ett ringa prof af sin erkänsla.

Högt ärade och högt upplysta Stockholmska Publiken!

Inteligen har du efter alla dina wedermödor och handklappningar täckts nedsliga till sjelfwa Hälses, det will säga, min suslöres-lucka för att öfwerhoppa mig med dina gracer. Lik Dryheus med sin Euridyce har du, fast lyckligare än han, upphämtat mig från stuggornas riken. Men du är icke blott (och ware det sagt utan smicker) härutinnan honom lik. Såsom han med sitt spelande förmodde göra lifslösa ting lefwande, så mågtar du genom dina basstämmor af Hurra och Tacaporop framtrolla ängelpå scenen de redan affomnade aktörerne. Hwad du är mäktigt förmodande! Hwad du är stor och talangrik! Hwad du är nedlåtande! Äfwen till mig, wärdige, har du behagat nedfända din blick. Äfwen på mig har du laggt dina wälsignande händer. Äfwen mina bron har du gjort lomboörda af ditt ropande.

Hvem skulle ej förtjusas, ej hänryckas af denna din godhet! Det är ändock från din mun warde, som allt lof framqwäller. Hugnesfullt är den uppmuntran jag fördat. Den skall för mig blifwa en förnyad sporre på de spelande, att de wäl och rätt uttala sina stycken. Man har sagt mig, att ditt besfall wore lika bräckligt, som denna lampas glas hwar med jag lyser mig. Jag tror det ej. Ty du är dock det stora hälleberget, hwarpå wi måste bygga våra förhoppningar. Om du äger flera tusende ögon, hwem skulle wilja wara nog djurf och påstå, att mer än $\frac{1}{2}$ af dem antingen sof eller wore endast blindbömler. O nej! det är du allena som ser, förstår, fattar, begriper, har smak, bron och känsel, ben och armar, som eger privilegium på lifetiden, att stampa söta, handklappa, hwifla, ropa på folksång, aktörer, aktörer, machinister, watten-sprutor, couliser, Odinar och Odinnor, Hamletar, kronfogdar, Zabaljer, tyranner, betjenter, ja att ur gruset uppkalla en ringa sufflö till bemärkelse och bifall. Mätte du länge lefwa med din smak och din konstodling! Mätte framför allt detta ej wara den sista gången jag har den äran att innesluta mig i din wälsände bewägenhet. — Salutem.

Kärleken och Tiden.

Jag har en sigen höra fått,
Om det finns sanning i den. —
Ett wingepar tillsammans blott
Gafs kärleken och Tiden.
I smekets första ljusva stund
Will gosen jemt ej ha' dem,
Men, kysande sin flickas mund,
Han låter Gubben ta' dem:
Då Tiden kan en lekstund få.
O hur han flyger då!

Men kort är denna stunds behag,
Snart får han åter wandra;
Ty har han wingarne en dag,
Tar kärlek dem den andra.
O hvilken lag! hur swår är den!
Då Tiden långsamt smyger
Sig fram, och kärleken igen
Har wingarne och flyger.
Då kärlek gläds att ströfwa få,
O hur han flyger då!

Men Hilma! — Dig jag dyrka will,
Din blick mig ewigt slåttre!
Ty Du har wetat sålla till
Med tid och kärlek bättre.
Hos Dig, — O! så det blifwit har
En herrlig lag betingad, —
Blir kärleken beständigt qwar,
Och Tiden jemt bewingad.
Nu Tidens lekstund är ej kort:
O hur han flyger bort!

L—n.

(Forts. e. a. g.)

Strengheds Consistorii förklaring å
Capellpredikanten Flodmarks
besvär (Införde i No 75 och 76 af de-
na Tidning.)

Afskrift.

Stormågtigste Allernådigste Konung!

Hos Eders Kongl. Maj:t har Capellpredikanten A.
Flodmark deröfwer anfört underdåniga Besvär, att
vice Pastorerna C. Setterlund och O. Söderqvist

samt Skolmästaren S. A. Sager gren framför honom
blifwit uppförde på förslag till den sörnade Com-
ministers och Pedagogi skolan uti Trosa stad, hvars
öfwer Consistorium, på Nådigste befallning, får
följande förklaring i djupaste underdånighet afgifwa:

För den lika obefogade, som owanligt djerwa
insinuation, hwilken klaganden uti underdåniga bes-
swären tillåtit sig göra, att äfwen han blifwit nöds-
sakad widtaga, nu för tiden, snart sagt, hwarje gång
oundwifeliga, utwågen, att i underdånighet nalkas
Eders Kongl. Maj:ts Thron; för att winna rättwis-
sa i underordnade Auctoriteters lagstridiga åtgärder,
skulle han, wid närmare eftersinnande, så mycket
mindre wilja answara, som dess ursåkt hwarfen kan
finnas i den egna obetänksamheten, eller uti ett lätt-
sinnigt förtroende till någon fremmande, mera be-
räknad, ingiswelse. Detta Consistorium har under
lugnt medwetande af sina, efter ed och samwete, trog-
get uppsydda, pligter, af Eders Kongl. Maj:ts uti
hitremitterade underdåniga Beswärs-mål, Nådigt fall-
da utslag, oftast fått erfara, att den af många wid-
tagna utwågen varit ganska undwifeliga, och kan ders-
före så mycket tryggare underdånigast yttra sin öf-
wertygelse, att densamma icke nu oftare än tillföre-
ne, skulle begagnas, om i allmänhet de yngre Tjens-
stemännen på Ecclesiastiska Embetswågen, med li-
ka allwärtigt beibdande, sökte förwärfwa nödiga kun-
skaper, bildning och Ricklighet, som de nu wid upp-
de ledigheter, gementligen wisa högsta öfwer och sielfs
förtroende i sin täflan om widare befordringar.

Wid förslagens upprättande till de fleste Cas-
cellanier bdr, enligt Ecclesiastiske Besordningslagar-
ne, sörnämligast asses de sökandes tjenstår, när de
för öfrigt äro wäl kände och förtjente, en befordrings-
grund, som närmast öfwerensstämmar med sielfwa
söklornas beskaffenhet, hwilka äfwen utaf mån med
wunnen öfning i Embetet, om också deras studier
äro swaga och naturliga anlagen mindre gymmande,
kunna förswarligt uppehållas och beswidas. Hade
derföre den sökta skolan blott varit en Communi-
stratur, skulle Consistorium icke twiflat att vertill
lemna klaganden förslagörum. Nu ansågo sig flere
dess ledamöter, med särskildt affeende på den i sams-
mansatta tjenstebesättningen ingående Stads-Pedag-
ogien, hwartill, enligt högga författningarnas före-
skrift i allmänhet om Skol-Lärares tillsättning, den
tjenligaste bland de sökande, af Bischof och Con-
sistorium bdr utnännas, icke endast hafwa att jms

föra dess Tjenstär, utan böra för den röstlegande Församlingen uppsätta ett sådant förslag, att hwilkens bera af de tre derpå uppförda erhålla kallelsten, skulde han wara fullt tjenlig och skicklig äfwen till den sistnämnda tjenstens bestridande.

I detta afseende anfågos de öfwerklagade, ehuru till tjenstledaren något yngre än Capellpredikanten Stodmark, framsför honom ega företråde; vice Comminister E. Zetterlund och vice Pastor D. Edberg, emedan de båda uti sina Prest-examina erhållit approbation, och derjemte gjort sig så wäl kände för pålitlighet och erfarenhet, att Consistorium, sedan i flera år, kunnat åt dem anförtro Pastoralwården i Stiftets förra församlingar. Den tredje på samma förslag uppförda Skolmästaren Fagergren, har icke allenast, uti särskildt, i Consistorio med honom anställt, förhåll, wisat sig, till vidare förkofrans winnande i de Theologiska wetenskapsdelarne hafwa wäl användt den tid som då förflutit, sedan han antog sacros ordines, utan ock, wid samma tillfälle, uti öfriga kunskapsämnen undergått Pedagogiskt examen, samt befunnits äga full skicklighet till den Skolskylas bestridande, hwilken han sedermera, och från år 1822 förestått. Medan Fagergren wunnit en flerårig öfning på den tjenstewäg, der han nu söker vidare befordran, har under samma sin tjenstetid han tillika uppfyllt den med samma skyla förenade skyldigheten, att i Prestertlig tjenst biträda Sömo församlings Kyrkoherde, i sonnerhet wid tillhörande Nynds Capellkyrka. Hwilken dubbla tjenstgöring äfwen det, wid dess underdåniga förklaring bifogade, betyg af Prosten Helén förmonligt witsbordar.

Med öfwerlygelsen om desse medskändes förra skicklighet hade också förenat sig en serdeles anledning att frukta, det klaganden, om han blef förordnad till en sådan Lärarebefattning som denna, snart skulle komma att se flere förestämda Läröämnen uti samma synpunct, som den angelägna Calligraphien. Huru han anser densamma wara af mindre wigt, har icke en gång kunnat öbljas i den underdåniga Beswärskriften; men mest äfskädligt är det wisadt uti dess till Consistorium inlemnade, ansökan om förslaget. De Consistorii Ledamöter, som på denna skrift påstade närmare afseende och sunno den alltför wårdsstöf teknad, blefwo alldeles afsträcke att förelä skändan till en Lärareyskula, ibland hwilkens åligganden är, att underwisa ungdom i

skrifkonsten. Öfwerlygade, att exemplen af en skicklig Lärares ordentlighet och uppmärksamhet på sig sjelf äro de mest verkande correctiver för de stora selen, att tänka och skrifa öredigt, liksom att tala och handla osäkert och obetänksamt, hwartil barn och ungdom i allmänhet eger så mycken öbljelse, sunno de sig icke kunna, antingen bristande öfning eller en synnerlig wårdsstöfhet wore orsaken, att denna ansökningskrift, med sin tillhörande meritförteckning, war så qualificerad, annat än lemna den utan afseende. Ett öredigt och wårdsstöf skrifwande har ofta, och i synnerhet hos Barnlärare och ungdoms handledare, induerat samma bristande uppmärksamhet i andra, och i de wigtigaste, afseenden. Wången far har af sina barns stildsningar hemtat förestå anledningen, att mistänka en allmän öfbljelsehet hos deras Informator.

(Forts. e. a. g.)

Till Redaktionen har blifwit af en anonym insänd en skrift under titel: Jesuit-regeln: ändamålet helgar medlet, tillämpad af Herr P. Wieselgren under granskning af Lutheriska kyrkans symboliska böcker, hwilken skrift insändaren har att i Herrens Normans och Engströms bokhandel förselgad äterfå. — Redaktionen får härwid öppet förklara, att denna strid synes nu mer wilja urarta till personligheter. Dessutom har Redaktionen fullgjort sin åliggande. Herr Mag. Almquist utgaf en wedertällningskrift mot Herr Wieselgren. Å denna ägats swar i Kometen. I alla werdsliga mål tillgår på samma sätt. Uppmärksningar förest, så förklaringar och siff utslag deröfwer. I annat fall skulle skriftwärlingen ewinnerligen fortsara. Allmänheten har hört båda parterne, den må nu sjelf döma. Dessutom är förenämnde skrift med den bitterhet förestad (utan att deröfwa wara hwarken bewisande eller med ägta salt förestedd) att säkert Herr Almquist sjelf ej skulle wara mycket trakterad af en siff förswarare.

Jemwäl anmodas den anonyme insändaren: Mågra ord om Herr Ankarswård &c. — att återhämta sin libell.

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R O M E T E N.

N:o 81.

Onsdagen den 10 Oktober 1827.

Då man af utländska blad ser de reactioner, som gibras af det katolska Presterskapet i Spanien, och frågar sig, hwarifrån de hämta sina otroliga ansträngningar i penningväg, under det landet är utblottadt och regeringen ofta i förslagenhet wid anskaffandet af högst obetydliga summor, torde följande sakra uppgift till en del lösa gåtan.

Arkebiskoppen i Toledo har 3 millioner Livres årlig inkomst. Arkebiskoppen af Valencia 280,000 Ducater. Arkebiskoppens af Sevilla och San Lago äro ännu betydligare. Arkebiskoppen af Murcia räknas en inkomst af 2 millioner Realer (500,000 Ls) vres). De öfrige i samma förhållande. Äfwen klosterna äro mycket rika. Hieronymiterne i Escorial hafwa 700,000 Livres inkomst.

En lifen Bibelkrönika, eller ett forrt utdrag af den heliga Skrifts berättelser och lärdomar, samt en öfversigt af Christna Religionens Historia för barn och menige man, anmäla wi såsom utkomna. Den är en öfversättning från Danska författarens Gruntwig, med tillägg och förändringar mot slutet, i afseende på Religionshistorien inom vårt fädernesland. Wi hafwa ej haft åtgång, för det närvarande, till originalet, men öfversättningen synes vara ledig och god. Då wi en tid riktigt öfversvämmades af alla mbiliga slags barnaböcker och hvilken tid ännu ej är helt och hållet förbi, samt med ett verkligt elände af så kallade Bibliska historier, som woro allting annat utom bibliska, är det en tillfredsställelse att kunna anmäla denna lilla Bibelkrönika, såsom ganska passande för sitt ändamål. Den är

fort och temligen fullständig, berättad med bibelns egna ord och sielfwa Religionshistorien i samma anda.

Det har berättats, att Madame Catalani skulle från Stockholm afresa till Christiania. Wi sätta dock mindre lit till detta rygte, då årstiden och det nordiska klimatet icke hafwa mer att bjuda af hwad den skänkt under hennes wistelse här. För dem, som är uppfödd och har tillbraggt sin mesta lefnad i söderns blidare luftstreck, äro de nordiska höststormarne, dimman och den strängare kylan mindre behagliga, och kanske äfwen inverkande på helsan. Äfwen här synes denna inverkan hafwa ägt rum, då för en åtkommen bröstsjukdom Madame Catalanis soireer tilläts widare blifwit uppskjutna.

En blidare höst har man knappast åtnjutit än under Septembers solsens dagar och den ingångna Octobers månsten. Enligt bref från landsorterna anses detta komma att hafwa ett menligt inflytande på höstfådet, och har tecken till mass på flere ställen wisat sig. Höstbetet har deremot varit förträffligt.

Bland de offentliga concerter som i Köpenhamn blifwit gifna wintern 1826 och 1827 må nämnas: Den 4 October 1826, af Herr och Madame Kretzner från Dresden; den 1 November af Herr Kamarmusicus Adner från Stockholm; den 3 Decem-ber af Herr Berg från Stockholm; den 9 dito af Herr Kapellmästaren Romberg och son; den 13 dito af bröderne Pettoletti; den 25 Mars 1827, af bröderne Ebner; den 3 Maji af Wamsell Pohlman, Kejsertlig Nytt Sångerska, med flere. Bland dessa egde Herr Bergs och Rombergs fullt hus, samt con-

certerne den 11 Februari 1827, af Mamsell Brza
och den 4 Mars af Madame Werschat. Ifrån den
4 October 1826, till och med den 27 Maji blefwo i
Köpenhamn 23 concerter gifna.

Amor och Hymen.

(efter Moore.)

(Insändt.)

(Forts. fr. N:o 80.)

Amor låg i feberyra,
Bildt han rasade hwar stund,
Och hans skålmiska bgon hade
Hela natten ingen blund;
Knappt man kunde pilten styra;
Ingen annan fick ett ljud.
Hwad han i sin yra sade
Var narraktigt nog, wet Gud.

Skä att låta honom plågas
Bore synd. — O! honom är
Hela werlden ju förbunden;
Hvem är ei hans skuldenär!
Doctor Hymen kallas, frågas.
Sofen botemedel fick.
Sof och genast från den stunden
Roligt några bgonblick;

Mådde bättre andra dagen.
Doctorn mera hopp nu gaf.
Febren likväl, som han sade,
Annu icke stannat af.
Doffis, som förut, blef tagen.
Ett slags lindrig opium,
Uppå hvilket Hymen hade
Fått sig Monopolium.

Hymen varit knappt en månad
Skallad dagsigen, då re'n
Amor återståts tillbörligt.
Ingen feber märktes sen —
Kuren gör enhvar förwånad;
Ly den stanken, som beståmde
Wakade förr oupphörligt,
Tag nu till att snarka jemt.

2—n.

(Forts. e. a. g.)

Strengnäs Conffistorii förklaring å
Capell-Predikanten Flodmarks
besvär (Införde i N:o 75 och 76 af den
na Tidning.)

(Slut. fr. N:o 80)

Ifrån de alldeles uraktlätne, eller illa tecknade, cor-
rectionerna blef han lättast förb till upptäckande af
samma försummelse och efterlåtenhet i hela den of-
riga undervisningen. War det en privat informa-
tion, så begagnas lätt den oundwifliga utwägen, att
skilja sådan Lärare från det oförtjenta, wigtiga för-
troendet. Ifrån en publik uppfostringsanstalt kunn-
na deremot förälbrar blott skilja sina barn — för
att antingen sjelfwe gifwa dem en mest behöflig un-
derwisning eller, om råd och lägenhet dertill lemna
tillfälle, ofta på aflägsset ställe, söka för dem den trö-
na handledning, som, efter stora Konungars wis-
och wälgörande affigter med Stads-Pedagogiers in-
rättande, borde wara dem allranärmas.

Ytterligare prof af en inifrånkt och brådskande
eftertanka har klaganden sedermera gifwit, när han
användt allt sitt bemödande, att kunna få ut en
någon Författning, som fördrar såsom wille för-
förslag till Sacellani, att den sökande skall hafwa
en god sil och dersöre i detta afseende äfwen wändt
sig till i kyrkolagsfarenheten widt erfarne män, för
att få upplysning i ämnet. De rådfrågade hade så-
ledes icke fått weta hwad han sjelf knappt lärt be-
finnat, att han på samma gång sökt bli Stads-Pe-
dagog och Commminister, klaganden hade bordt sinna
det wida bättre, helst innan ansöknungen skedde, att
hafwa wäl öfwerlaggt med sig sjelf och icke blott om
den ena syblans, utan äfwen om den andras för-
dringar; eller att hafwa endast rådfört någon klok
och uppriktig wän. Denna skulle icke welat öf-
fja för honom den allmänna Lagen, att man bör sjelf
kunna hwad man will lära andra, samt härtill ega
en redig och oförswagad meddelningsförmåga. Ju
bättre kunskapernas elementer äro inswade hos en
Skol-lärare, ju säkrare de förmåga är, att fatta
och använda de undervisningsmetoder, som wär-
tid, med så mycket skäl, råknar ibland sina wigtiga-
ste uppfinningar, ju mer han sjelf älskar allwar, slit
och ordentlighet; desto lättare skall han, med wun-
nen och bibehållen aftning af både äldre och yngre
disciplar, kunna uppfylla sina pligter. Utan twifwel
höra eleverna uti en Stads-Pedagogi i flera läro

ämnen göra samma framsteg, som någon annan Elementar-skolas ungdom. Utom Christendoms-kunskapen, som af alla undervisningar är den viktigaste, bör väl också öfningen uti allmän arithmetik och i skrifning fortsättas till den grad att deraf kan erhållas verklig nytta.

At klaganden anmärkas derjemte i underdånig-
het tvänne inconsequencer, eller fins emellan stridande förhållanden som skola ägt rum i Consistorii beslutande af des skicklighet och förslagsrätt till den följta system. Consistorium, som wid nu förevarande tillfälle bör afse undervisnings-skickligheten mer än den Prestertliga, har den 30 November sistl. år 1826 hos Eders Kongl. Maj:t gjort underdånig hemställan om ändring i den uti Reglementet för Wärdsk Socie-
tetskola införda föreskrift, att wisa prof, borde af följande i allmänhet till denna skolmästarotjenst af-
läggas. I anledning hwaraf Eders Kongl. Maj:t den 17 sistl. Januarii tåcits i Nåderråderna, att de föreslagna profwen i afseende på följande, som wore
Prester, skulle förswinna. Desutom har Åsven-håndt att Flodmark, redan år 1822 erhållet rum på förslaget till en lika sammansatt tjänstbefattning i Mariestads stad, som nu ifrågawarande uti Trosa.

Hwad den först anförda anmärkningen beträffar så är en märklig skillnad emellan de 2:ne fins emellan jemförde facta, af hvilka det ena affser en privat wälgörande stiftelse, men det andra en public, på samma allmänna stat, som alla öfrige Elementar-lärowerk i Miket grundad, skolskola och förslag till des återbesättande. Ingen annan än klaganden lärer derföre finna något stridande emellan Consistorii fordran af undervisnings-skicklighet hos den, som önskar bli Pedagog, och des, hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet gjorda, hemställan om ändring af ett moment i Wärdsk Skol-reglemente. Med denna underdåniga hemställan har Consistorii affigt icke varit att på minsta sätt söka inskränka möjligheten för Församlingens Patronus att winna full förvisning om de följandes förtroende eller mindre skicklighet. Endast sättet för des utöfning genom undergående af examen för Pastor inför Församlingen ansågs mindre lämpligt för följande, som wore Prester. I afseende på desse tåcits Eders Kongl. Maj:t i Nåderrådet den underdånigst uttråde önskan att skickligheten, endast efter i Consistorio aflagda prof och examina, måtte få styrkas och witsordas. Den andra inconsequencen förtjenar lika litet benämnas ef-

tertänktig, som den förra, emedan wid sista ledigheten af förenade Communitaturn och Pedagogien i Mariestads, biott 2:ne följande jemte Flodmark sig anmälde. När derföre ingen jemförelse kunde ske emellan flera, och församlingen borde för Communitatens tjänstens skull, så sig föreslagna 3:ne Prestern, des klaganden då uppsörd, tillika med båda sina medföljande på förslaget.

Consistorium som med färdiges tillfredsställelse känner, att Stiftets öfrige Nåderråd, för närvarande, äro väl försedde i hwad den allmänna Barnundervisningen beträffar, kan i afseende på blifwande ordinarie Lärare, icke annat än upprättigast önska desamma för nu ledigwarande Pedagogien i Trosa. För denna önskans uppfyllande bör väl icke bli ett hinder, att desamma tillika i Mariestads, är förenad med Communitatsbeställningen. Ty huru som helst förhållandet må bedömas emellan båda skolorna, så är dock otwifelaktigt att dese Stads-pedagoger, genom tjenstföreningen erhållit bättre utkomst; hwaremot Församlingens förhoppning borde bli desto säkrare, att kunna åt skicklige män få anförtro små barns bildning och undervisning. Communitatsfunction består egentligen uti att vara kyrkoherdens medhjelpare och, emedan ansvaret för Församlingens wården hwilar hufwudsakligast på Pastor, blir åter för skolans skötande, ansvaret af ingen deladt med Pedagogen. I denna befattning får de förenade tjänsternas innehaware widkännas sin egentliga och trånaste syftelse. Här blir det des egen förtjenst och heder, om genom sitt nit, sin wertsambet och drift han förmår åt sin skola förskaffa allt nödige förtroende. Här utskrifwes honom ensam skulden om detta förtroende mer och mer förloras.

Allernådigste Konung!

Häraf wårdes Eders Kongl. Maj:t allernådigst intaga de skäl och grunder som i Consistorii underdåniga öfvertygelse bort föranseda till Capell-predikanten Flodmarks förbigående wid det följta förslaget upprättande. Och drifvar Consistorium tillika, endå klaganden, på ett högt oskrömdadt och obetänksamt sätt, i den underdåniga besvärskriften tillåtit sig göra så väl detta Consistorium, som öfrige underordnade embetswerk, de mest obefogade beskyldningar för lagstridighet i alla sina åtgärder och öfvertygelses af godtycket hemtade grunder i djupaste underdånighet tillförse sig Eders Kongl. Maj:t

allernådigste beskydd emot så oförtjenta och svåra tillvitelser. Till Eders Kongl. Maj:ts högst rättvisa ompröfning får Consistorium i lika underdånighet öfverlemnna så väl detta, som de öfverklagades underdåniga svaromål, tillika med klagandens ansöknings om förslaget. Och tackes Eders Kongl. Maj:ts af det, wid underdåniga Beswären bifogade, omröstningsprotocoll Allernådigt inhämta den skiljaktighet i meningar, som under öfverläggningen här om i Consistorio förewarit.

Med djupaste undersåtlig wördnad, trohet och nit framhärde att vara

Stormågtigste Allernådigtste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

Underdånigste och trofastigste tjenare
och undersåtare,

Olof Hultin. Joh. Er. Strömberg.
N. D. Grawander. El. Kjerseen. Joh. Bodin.
H. Lang.

Affkrift.

Stormågtigste Allernådigtste Konung!

Befald att afgifwa underdånig förklaring öfver Capellpredikanten M. Flodmarks ansörda besvär emot M. B. Consistorii i Strängnäs, den 16 fistledne Maj upprättade förslag till Stats-Sacellanien och dermed förenade Pedagogibeställningen i Trosa, får jag i underdånighet ansöra följande:

Swad det af Capellpredikanten Flodmark åberopade examensbetyget angår, tror jag mig, genom min den 17 April 1822, undergåne förnyade Prestexamen, kunna styrka, att mina kunskaper må jemföras, om icke öfverträffa Capellpredikanten Flodmarks, (Wil. Litt. A.) och då jag samma dag, under den i Kongl. Maj:ts Nådiga skolordning påbudne Pedagogi-examen, blef jag af M. B. Consistorium befämen ega full skicklighet, att förestå den fyfva hwartill jag blifwit kallad, (Wil. Litt. A) samt huru jag, sedan jag tillträdde den Pedagogibeställning, hwilken jag nu innehar, fullgjort mina Alliganden, wisar i underdånighet bilagde betyg. (Litt. B.)

Swad desutom beträffar Capellpredikanten Flodmarks skrifstätt, med öfrigt, i de underdåniga beswären, tillhör icke mig att bedömma, men kan ej annat än förundra mig huru Capellpredikanten, till och med inför Eders Kongl. Maj:ts Thron, drifvar framtråda med en skrift, som vittnar både om ensald och wårdslöshet.

Med djupaste undersåtlig wördnad, trohet och nit framhärde

Stormågtigste Allernådigtste Konung!

Allerunderdånigste trofastigste undersåte,
J. A. Fagergren.
Pedagog i Ösno.

Wil. Litt. A.

Utdrag af Protocollet, hållet i Strängnäs Consistorium den 17 April 1822.

S. D. anställdes så väl, i anledning af Consistorii Beslut af den 4 October 1816, föregångne Prestexamen med Capellpredikanten i Nånäs J. A. Fagergren, som och i anledning af dess kallelse till Skolmästare i Ösno, examen Pedagogium; efter slutet hwaraf de Examinatorer, för hwilka Fagergren, i anseende till swagare betyg wid dess förra examens ansetts böra förnyad Prestexamen undergå gemensamt yttrade sig anse honom derföre förtjena witsordet Facillimo Admittitur. I anseende åter på dess undergåne Pedagogiska förhör, ansågs bemärdte Fagergren hafwa afslagt nöjaktiga prof på full skicklighet att förestå den skolskolan, hwartill han blifwit kallad. Ut Supra.

Ex Protocollo,

H. D. Holmström.
Lector i Ösno.

Litt. B.

Herr S. Aug. Fagergren har sedan den 1 Maj 1822 varit tjenstgörande Capell-Predikant wid Nånäs och Skolmästare uti Ösno församling. Det är med synnerlig tillfredsställelse som jag wid detta tillfälle lemnar Herr Capell-Predikanten Fagergren det witsord, att han med noggranshet uppfyllt alla de skyldigheter som åtfölja denna beswärliga dubbla tjenstbesättning. Han har såsom Prest all tid uppfört sig anständigt och wärdigt: såsom Predikant med lyfliga Enbetsgäswor wunnit de upplystare åhbrarnes bifall; och såsom Skolelärare äro galaggt både nit och skicklighet, hwarom Socken skolans förkofran och det bland allmänheten blifwit förtroende till densamma gifwa det säkraste intyg. Hufvudsund den 16 Augusti 1827.

Georg Helén.
Pr. och kyrkoherde i Ösno.
(Stigill.)

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 82.

Lördagen den 13 Oktober 1827.

Norrsta Landsfapsmäklaren Fernley har nyligen afrest från hufvudstaden öfver Köpenhamn till Dresden, hwarest han, till ytterligare utveckling af sin talang, kommer att qwardröja ett par år.

En ny Tidning, under namn af Musikallst Westblad, och som af Herr Ebeling wid Capellet redigeras, läser i dessa dagar utkomma. Bladet utgives en gång i veckan, hwarje Lördag, och skall innehålla smärre compositioner och sångstycken af godsända författare. Det första Numret innefattar en Romance utur Operan Ceryanthe, musiken af C. W. von Weber. Att denna af det första numret är texten redig och snugg. Priset är billigt, ty för en half årgång, 26 numror, betalas 4 R:dr B:co.

För att gifwa ett begrepp om på hvad ståndpunkt den danska Theatern befinner sig, wilja vi här lemna en recit af de piecer, som under Januari månad detta år gäfwos. Slottet Montenero af d'Alayrac. Den lilla Heddåtten af Boisdieu. Farans dagar af Owerskou. Jägarbruden. Macbeth af Shakespeare efter Schillers och Foersoms bearbetning med musk af Weyse. Figaros bröllopp af Mozart. Axel och Walborg, Tragedie af Densschläger. Flykten från klostret af dito. Jeppe på Bergget af Hollberg. Tro ingen för wäl, komedie i en akt. Sweitzerfamiljen, lyrisk opera efter von Casselli, med musk af Weigel. Skatten, Sångspel i en akt af Hoffman och Mehul. Kung Salomo och Jergen Hattmakare, af Heiberg. Trollsbitten, af Mozart. Det farliga grannskapet, af Kotzebue. Brudgumen från Mexico i 5 akter, af Lauren. Af dessa blef farans dagar wid femte representation utbwicklad. Föregående månaden hade bland flere nu of-

wannämnde äfwen blifwit gifna: Erasmus Montanus af Hollberg. Savojardgossarne. De två daggarne af Cerubini. Glädjens triumf eller le, när du kan, komedie i 5 akter, af Raynald. Sargino, opera af Paer. Förtalets skola af Smeridan. Edmundsdröken, af Ohlenschläger. Medea, melodrame af Gotter och Benda. Enleveringen ur Seralsjen. Barnsångstufwan, af Hollberg. William Shakespeare, af Boye och Kublau. Tancredo, opera af Rosini och Valerie af Scribe.

Herr Professor Geijers: Swea Nikes häfder är öfversatt på tyska språket.

E c h o.

(Efter Moore.)

(Inländt.)

(Forts. fr. N:o 80.)

Hur stönt är ej från stormfri wäl
Ett Echo swar på ljus musk
En stilla qwäl!
När, utaf waldthorn wäckt, det far
Från strand till strand med återswar
Från håll till håll.

Men kärleken ett Echo har
Mer tjusande än det, som far
Från håll till håll,
Af waldthorn wäckt, från stormfri wäl
Med återswar på ljus musk
En stilla qwäl.

När i vår ungdoms ofskulsår,
— Och endast då — den suck, som går
Ur hjertat varm,
Hjrd för en enda älskad vän,
Besvaras lika ren Igen
Från hennes hä:m.

L—n.

(Forts. c. a. g.)

Herr Lings Gymnastik.

(Forts. fr. N:o 79)

Då vi tala om medicinsk Gymnastik, så torde den viktigaste af alla frågor vara den: huru långt en sådan kan sträcka sig? eller rättare, och som skulle lösa selska gåtan, kan Gymnastiken hafva samma inverkning på människokroppen som ett medikament? Svaret är stiknaden eller likheten? Denna frågas afgörande beror åter på utvecklingen af, huru ett medikament verkar.

Vi skola här försöka framställa vår åsigt, hvar för vi på förhand hos Herrar Medici behat om tillgift, i fall den skulle vara alltför mycket rasande. Vi hafva icke inträngt i Askulapii mysterier. Vår framställning är, blott ett försök att våga en tanke i detta ämne, och att betrakta en sak på flere sidor anses ju ändock alltid åtminstone med skonsamhet.

Allt lefver och åger lif genom twenne motsatta krafter, en agerande och en reagerande. När någondera af dem upphör, inträffar, hvad vi kalla död; ett swagare hos någondera åter, hvad vi kalla ohälsa, eller sjukdomstillstånd. All medicin är sålunda icke annat, än ett bemödande att återställa den förslappade kraften, bibringa jemmigt och harmoni. Nu äro i naturens alster nedlagde, som erfarenheten visar, vissa krafter till ett sådant ändamål ernående. Men huru verka de? Resultaterne kunna vi väl se, men sättet huru detta sker, ligger ej uppenbart för ögat. Medikamentet intages, och efter en bestämd tid lemnar detsamma just detta resultat; men på hvad grund? Huru har det förmått åstadkomma detta? Genom hvilka operationer? Frågan är, huruvida icke ett medikament är precis detsamma invärtes, som en Gymnastisk rörelse utvärtes. Jag intager det och det medikamentet, och mina nerver blifva stärkte, ett annat, som verkar en

retande upplöstning m. m. Förutsätter detta icke en inre evolution, en rörelse, som förut icke fanns eller blott i ringare grad? Om vi antaga detta, då följer häraf, att den medicinska Gymnastiken äfwen så väl som ett medikament eller i förening med detta kan inverka till helsans återställande, så att till exempel, så ibljigt det än må låta, catharrer, magåkommor m. m., genom denna skulle kunna häfwas. — Men ännu en fråga återstår: hur kan Gymnastiken sträcka sin inverkning till kroppens inre delar, lunga, hjerta, tarmkanaler re.? Detta är lättare att besvara. Det är en orimlighet, att tänka sig människoorganismen såsom hoppsatt af wisa partikuliera delar utan inbördes sammanhang. Nat är ett helt. Likasom i ett urverk, ett hjul kan inverka på det andra, så kan också den ena delen i människokroppen inverka på en annan. En redan blott ytlig, mathematisk och anatomisk kunskap skall låra oss detta. Ja icke en gång dessa behöfwes, vi må blott rådfråga erfarenheten, och hon skall säga oss detta samma. Kan jag nemligen inverka på en yttre, så är det tydligt, att jag genom den förmar inverka på en inre del, då organismen består af vinklar, i fall jag eger i mitt förråd nog mathematisk läsnedom, dit jag genom dessa vinklar kan leda rörelsen så att den träffar den rätta punkten.

Vi nämnde i N:o 79 af Kometen att lärarne wid Herr Lings Gymnastik hufwudsakligen äro förbundna att studera Anatomi och Chemi. Det var näre war ett misstag, och bör vara mekanik. Wid studerandet af den förra i allmänhet, våga vi en anmärkning. Wankligen läses Anatomi öfwer organismen som död ej som lefwande. Men ligger icke här en stor stiknad? Borde ej båda rätta hwarandra handen? Sen lifwet upphört och functionerne äro stannade, har jag blott skelettet qwar. Ligger icke deri samma förhållande som att studera Botaniken efter uppstapplade Herbarier?

Genom Herr Biskopp Tegnérs och Werid Conistorii aktningwårda försorg, är nu, utom i Werid stad, äfwen i Jönköping en Gymnastik inrättad med 100 R:dr lön för den underwising läraren ger den studerande ungdomen I. Carlscrona, Wennerborg, Linköping, Östheborg, Gelle, Norrköping, Calmar, Carlshamn, Lund, Upsala, med flere ställen äro dylika inrättningar mer och mindre goda föranslaktade. Så länge dock medel brifva till underhåll, torde förhoppningarne om Gymnastikens utbredande af werke

ligt grundligt fästige lärare vara fjerran, och tillä
widare utom hufvudstaden på många ställen blott
blifwa en atletisk konstårdighet.

En blick på Europas framtid.
(Utur en utländsk Journal.)

En wandringsman på de mest frekventerade gatorna i London, i en hast förstyttad in i Afrikas öfnar, bland öwertefwor af förströda städer och bortddda stater, skulle wisserligen wid åsynen här af intagas både af håpnad och försträckelse. Huru är det möjligt, skulle han säga, att en sådan ödselighet råder i en del af werlden, hwarom historien förmdler så mycket underbart, der hon uppstapplat så många blomstrande riken och låtit hända så många bedrifter! Här blommade ju konst och wettenskaper, här framspirade en högt stigen kultur — och nu blott några stenhopar!

Läser han dock några blad längre fram i historien, så skola för hans ögon skölen till dessa oerhörda skakningar och wälfningar af sig sjelfwe utveckla sig. Han skall finna det naturligt, och erkänna att mensklighetens gång under alla tider varit lik sig. Hvad som gäller om individen gäller om hela nationer, om hela werldsbelar.

Asien och Africa hafwa blomstrat ut. De hafwa kastat sina frön; när de åter uppstjupa är förddot. Dertill fordras icke blott några setter — men hela årtusende. Den tredje werldsdelen, Europa, hvars tour det blef efter de båda andra att spela sin roll synes också snart vara stadd i samma förwifnings tillstånd. Det är ett arbete i ödselkampen. Europa har utvecklat alla sina former, hon har utömt alla sina krafter, hon kan ej gå längre framåt, icke derför att ej vägen sträcker sig vidare, utan derför, emedan hon är laggd på sjukbädden af en försl. ypad och praverad natur. En öfwerförning i allt, ett utmånglande så i det ena som i det andra hånfeendet är dess karakter. Sjelfwa wettenskaperna wandra omkring som beurangel, sedan philsofherne och de abstrakta skalderne och de lärde aftagit dem allt fört.

Det är med culturens som med blodens gång. Den går utifrån hjertat, sprider sig efter hand till alla delar för att slutligen återvända till sin källa. Men ju äldre kroppen blir, ju trögare åter omloppet och till slut uppkomma förslamning.

Europa är icke mer Agenoris rena dotter. Det finns intet bud som hon ej öfwerträtt och stora äro hennes blodskulder. Den mågtige wedergållningskräften utkräfwer nog i sinom tid sin fordran.

Så länge Europa ägde besittningar, så länge hon funnat beherrska hafwen, har hon sutat som en Drottning, men de förra äro efter hand förloerade, och den senare makten beröfwes henne såkert småningom.

Härtill kommer, att hon wänit sig wid alla länders lyxartiklar, hwilka hennes förfining ej tillåter henne affwäria sig. Hon måste då, som en illa hus hållande matmoder, när mannens inkomster ej förstå, tillgripa husgerådskäferne och garderoben, till dess hon en gång naken och tiggande måste slanna utansföre sina grannars dörrar.

En förfärlig medtäflare har emot henne uppstått i det uppblomsstrande Amerika; en werldsdel som, oaktadt de Europeiska utpsundringarne, är rikare än de andra, har allt inom sig af lifwets nödvändiga och öfwerflödiga behöfwer, och hwilken genom sin onaturligt hastiga tillwext wisar, hwad hotande utseende den skall inom ett halft sekel komma att antaga. Det är ej utan sin sannolikhet, att der tid inträffat, då Europa, fångsladt i sin egen sinnlighet och imoralité, skall slafwa under Amerika. Då denna werldsdel skall blifwa hennes beherrskare. Så har det inträffat med de öfriga, så skall det äfwen hända med denna werldsdel.

Största parten af Amerika är skapadt för att wara en werldshandlande stat. Låt denna på guld och speecier rikaste punkt af jorden sätta och ordna sitt inre, framföda flottor, tillwäxa i en population, som skapar trångsel, och snart skola blickarne fästas på andra delar af werlden. Egennyttan och herrskningebegäret äro de passioner som aldrig ös ut, som underhålla den lifligaste lägan i menniskobroßket.

Männe Europa härwid skall blifwa förgåten? De närmaste länder skola bli det första bytet. Portugal, Spanien, England torde utses till de första offren af en tacksam wedergållning. Europa är stadd i en förfärlig inre brytning. En krisis. Men männe wi genomgå den till ett bättre helsestillstånd? Om wi och lärka oss nationerna, småningom upparbetande sig till en constitutionel frihet, är och blir dock icke alltsammans en chimär, så länge den moraliska kraften ej existerar? Och hwarifrån hämta wi den? (Forts. c. a. 3.)

Bref från Harghs Pappersbruk, sändt i Swansen på Kometen den 10 hujus kl 6 på aftenen.

En och annan eller åtminstone någon af våra idare observerade troligtwis ett besynnerligt fenomen (icke skenandrande) och brixtrande omkring kl 6 på qvällen nu sist förrunne Onsdag den 10 hujus, och torde ännu stanna i ovisshet, hvarifrån detta fenomen leder sitt ursprung. Wi så då äran nämna, att det war Kometen, som kl. 6 på Tidisdags, morgonen hade begifwit sig till Harghs Pappersbruk för att requirera sig $\frac{1}{2}$ ris ordinärt godt strifpapper till sin Arkustil. Just wid hemflygandet erhöll han protocollsutdrag öfwer sin ansökan, hwilket han $\frac{1}{2}$ mil nära Stockholm, då han nalkades de högt upplysta och lika högt uppsatta gatulykterne, öppnade, och genomläste. Lyktornas sten på bokstäfverne jemte underskrifterne, supponerar man förorsakat det märkwärda skimret. Protocollsutdraget, som egentligen icke är annat än ett förtroligt bref, lyder så här:

Gunsthänagne Titulus, wärdaste Komet!

Skäligt det för vårt Pappersbruk varit att förse Tit. med strifpapper, är det dock för ögnablicket och ögbriligt. Lika så ondt här för det närwarande är efter indrifwor, lika mycken brist äga wi på hwitt papper. Saken den, ingen wattendroppe har fallit. Qwarnhjulen stå så förtorkade, att den inneslöende fetta sådan af wärmen sprukit ut. Väskarne halta sig fram mellan de nötta stenarne och puffa wid hwart tionde steg. Floderna hafwa sjunkit lika djupt som tomma fosbäddar, och källorne stå, hwad man kallar, liknessewis sagt, i sin. Intet moln, ingen dagg, intet enda flyspott från himlen ned i naturens stora granristådor, stogarne. Alltså måste Tit. förbida och hafwa tålmod. När regn faller skall requisition erhållas. Med aktning framhärda m. m.

Härpå afgaf Kometen genast, stående på Nidsbergholms fyrkotorn, följande swar.

Det är högst beklagligt, att wattungubristen skall vara så stor. Jag börjar allt mer och mer sätta tro till satig Dalins idé om wattungubristningen, med undantag af wintslagerne och lagerkällarne, der taf-

dropp och fuzlighet fortfara. Nästnu komma kanske menstorne själwe att sakna alla tårar, som tropligtigt böra gutas wid wispa rörande tiurkällen. Liwäl är tålmod ett förträffligt rekommenderande medel. Jag har också genast requirerat desamma från en min wän, som nyligen genomläst tåget öfwer Belt och Lagedien Blanca. Att dock ej på Tit. ort endast en sådan wattungubrist råder, kan måhända inhämtas af nedan stående protocollsutdrag, ett beslut, förmodligen härledt från samma grundorsak, nemligen wattungubrist och i följe deraf brist på papper, som Tit. wägran af det af mig åskade pappersförrådet. Utdraget lyder sålunda:

Utdrag af Protocollat hållet uti Kongl. Majest. ståtts och Rikets Krigs-Collegium wid plenarium den 15 September 1827.

S. D. Beslutades, att alla från Kongl. Collegium Canzlier och Contor inkommande Memorialer, ävensom alla Böcker som i Contoren föras, skrifwas på Conceptpapper, samt alla Blanketter till qvittencer och anordningar tryckas på samma sort papper.

Swarjemte förordnades att till undwittande af trångsels onddigt ölande i Arkiven med förwarande i handlingarne af rent papper, som ändoc worre för Kronan användbart, skulle Secreterarne erinras, att då afgjorde målen till dem ankomma för att wid årets slut inbindas, låta fränstöra de blad, som äro helt rena och ofurna, hwilka sedan böra användas dels till omslag å bref, dels till concepters uppsättande, med iakttagande, i förra falllet, att å bref till Kongl. Collegierne eller andre verk utom Collegium samt till Landshöfdingar och Regements-Chefs eller andre personer, som med det äga lika eller högre wärdighet, nyttjas öwifne blada till omslagen. Hwarom Kongl. Collegii samtliga Canzlier och Contoir skulle genom utdrag af Protocollat förståndigas.

Är och dag föreskrifne.

Efter besallning,
Arw. H. Stenius.

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R O M E T E N.

N:o 83.

Onsdagen, den 17 Oktober 1827.

Gårdagsconcerten.

Bländ alla sätt, hwar på menniskan söker att uttrycka det innersta af sin själ, är wäl intet så rikt och så mågligt verkande som Musiken. Andra fria konster, såsom Måleri och Poesi, behöfwa, för att blifwa åskådliga, förnimbara och fattliga, wisa tecken, så som färgor och ord. Musiken deremot anses med rätta för det minst kroppsliga af alla det förnas uppenbarelser. Han tärkwar blott framtrolla sina toner för att sätta alla känslor i rörelse. Han har ett språk, som ej behöfwer förut läras och förstås. Det tatar till alla och fattas af alla, utan att någon wet när han det lått eller på hwad sätt. När här till förenar sig menniskordsten, då tycker man sig liksom författ i en hel ny werld, då waggas man i de mest hänryckande känslor. Alla förgåtna minnen, allt hwad man erfarit af wälustig glädje eller bitter smärta, af löje eller gråt, framtröllas ånyo. En hel werld af menstliga affekter framgår i toner.

Till dessa betraktelser ledas wi wid återkallans det af den concert Fru Catalani gaf å stora Operans salong i går afton. Herr Almbloms triumf i Shakespeares kår gick såsom en förelöpare förut, och efter framwältade ett helt haf af toner. In framnyttade sig som prastande hördöf en hwirwelwind af accorder, än framförtade de som en wäldsam ström öfwer granitberg, än nedsmälte de som regnsdroywar från en wårsky. In gick man som i ett månsken och lyfnade på det ensamt wakande wakens sallet, än flöt man som på en gungande wåg, med solen på bröstet, nedrosor omkring sig och den blåa himmelen öfwer sig, der lärkan sjöng ur molnen. In gick man i en lunkande gång med Phillipp, än

i galopp med Foureaux, än röbde sig hela massor af toner, som frigsbärar på ett slagfält. In nedsteg man lifasom i ett nytt Danemora, till dess man wäcktes ur sina phantasier af ett tusendubbladt åskdunder från djupet. In steg man som en swåfwan, de swan öfwer ett blomsterfält, der fjärillarne flögo och träden ännu stodo i sina nattmödor af töden, till dess det klarnade, och en sakta wästwinde röbde på lundarnes orgor och blomstrens flöter. Dock ho förmår med ord omklåda det okroppsliga och med färgor teckna det osynliga?

Alla platser woro för aftonen utpugna, och biljetterne, som man berättadt, redan hela åtta dagar förut utsålde. Att orda något om sjelfwa utfrån det af concerten ligger öfwer wår förmåga. Dertill fordras en förrre musikalisk kannedom, den wi helt och hållet sakna.

Fragmenter ur Shakespeares Romeo die: Timon af Athen.

(Forts. fr. N:o 79.)

Läsaren torde från nämnde nummer erinra sig, huru wi framstälde en scen ur första akten, der Timon, omgifwen i sitt öfwerflöd af sina förmenta wänner, hwilka blott äro smidrare och snyltgäster, gaf en prägtig måttid, hwartill den bittere Apemantus bestod det satiriska saltet. Wi stola nu framställa en motsatt sida, huru Timon kommer på obestånd genom sitt öfveri, och huru hans wänner då förhållor sig. Upptrådet är karakteristiskt och kan förtråffas

ligt lämpas på vår tid. Vi rekommendera berföre nedanstående till genomläsning.

Tredje Akten.

Första Scenen.

Ett rum i Luculli hus. Flaminius. En Tjenare.

Tjenaren. Jag har anmält er. Min Herre kommer snart.

Flaminius. Jag tackar.

Tjenaren. Här kommer han.

Lucullus (kommer).

Lucullus (offides). En af Timons Tjenare! En present utan twifwel. Hm! det slog in; jag dröms de just i natt om silfversat och kanna. — Flaminius! min goda Flaminius; ni är mig utomordentligt välkommen. Lag in win! (Tjenaren går). Nå, hur mår den hederliga, wördnadswärda, ädelmodiga öfvermannen i Athen, din goda nådiga herre och husbonde?

Flaminius. Väl till hellsan.

Lucullus. Det sågnar mig rätt mycket, att han mår väl. Hvad har du der under kappan, Flaminius lilla?

Flaminius. Ah intet annat än ett tomt strin, herre, som jag kommer å min husbondes wagnar för att be er fylla. Han är i en stor och trängande förlägenhet för en sextio talent, och ber, att ert nåd vill vara god och försträcka honom denna summa; och han twiflar alldeles icke, att ni ju är beredwillig att göra honom denna tjänst.

Lucullus. Ja, ja, ja, ja, han twiflar alldeles icke, säger han? hä, den goda herrn! Det är en ädel och hederlig man, blott han icke lefde så stort. Tidt och ofta har jag spifat middag hos honom, och sagt honom det, och kommit igen till qwällen för att förmå honom att lefwa indragare, men han har alldrig gifwit akt till något råd, eller tagit åt sig någon warning af mitt besök. Hwar och en har sitt fel, och hans fel är hans goda hjerta: det har jag ofta sagt honom, men jag har alldrig födmått göra honom klokare.

(Tjenaren återkommer med win.)

Tjenaren. Här är winet, nådig herre!

Lucullus. Flaminius, jag har alltid ansett dig för en förståndig karl. — Håll till gods.

Flaminius. Ert nåd behagar smickra.

Lucullus. Jag har alltid förstått att du har ett slukt och klart hufvud. — Drick, drick wacker! —

och att du wet hvad wett och skäl är, och att du wet att gagna tiden, om tiden gagnar dig: att goda tecken. — Gå! (Tjenaren går.) Kom närmare min hederliga Flaminius. Din herre är en friskostig man, men du är förståndig, och du wet, liksom wäl som jag, fastän du kommer till mig, att det icke nu är sådana tider, att man kan låna ut penningar, helst på blott wänstaf, utan någon säkerhet. Här har du en liten stiefsywer, min gose lilla! Blunda med ögonen, och säg, att du säg mig icke. Farväl.

Flaminius. Hä! är det möjligt, att sig werlden är så olik, och att wi, som lefde, lefwa? Fly, swarta nedrighet, till den dig bollar! (Kastar penningarne på golvvet).

Lucullus. Aha! nu ser jag, att du är en narr, som är klippt och skuren åt sin husbonde.

Flaminius. Dig blifwe äfwen det en glöden gång! Smått guld det blifwe din förbannelse.

Du stugga af en wän, men icke han!

Har wänstaf wäl så swagt och möjligt hjerda

Att den blir löpnad inom knappt ett døgn?

Jag ser, o gudar, hvad min herre lider.

Den slafwen bår ännu, min herres måltid.

Och den försmälter, blir till näringsämnen.

Då sjelf han blitt till gift!

O! må blott sjukdom komma derutaf!

I öddens stund må ej den del af lifskraft,

Som Timon har betalat, kunna lindra

Hans sjukdom, utan blott des slut förhindra.

(Går.)

Andra Scenen.

En allmän plats.

Lucius kommer med trenne fremtingar!

Lucius. Hwilken säger ni? den ädse Timon? Han är min synnerligt goda wän och en aftningswård Herre.

Första fremtingen. Wi känna honom ifrån en icke mindre intagande sida, ehuru wi icke ha den äran att vara bekanta med honom. Men jag kan säga eder en sak, som jag hört af allmänna rogeter och det är, att den store Timons lydliga dagar ha sett sitt slut, och är förbi, och hans rikedom har torturat in.

Lucius. Wah! Nej, tro icke det; honom fattas alldrig pengar.

Den andra. Tro mig, min herre, det är icke längesedan en af hans drängar war hos Lucullus

och wille låna så och så många talenter, ja, han war helt enträgen, och wisade, huru angelägen hans herre war derom, och likwäl blef det honom nekadt.

Lucius. Huru?

Den andra. Nekadt, rent afnekadt, säger jag.

Lucius. Hvilken sällsamhet! Nå, wid Gudarne, jag blygs deröfwer. Neka en så aftningswård man? Det war, att icke ha mycken heder uti sig. Jag för min del måste tillstå, att några små artigheter har han wisat mig med penningar, litet silfwerarbete, juweler och sådant lappri, ett intet i jemförelse med hwad den andre har emottagit; men hade han förbigått honom och skickat till mig, jag skulle aldrig ha nekadt honom i sin förklagenhet, om det varit än alldeles så många talenter.

Servilius (Timons tjenare kommer).

Servilius. Hvilken tycklig handelse! Der är hans Nåd. Jag har sprungit mig andtruten för att så träffa hans nåd. — Nådig herre! Lucius, Servilius! Se, god dag min wän! helsa din goda hederliga husbonde, min alldrabästa wän.

Servilius. Med er tillåtelse, ers nåd! Min husbonde har skickat —

Lucius. Hm! Hwad har han nu skickat igen? Jag är den nådige wännen så mycket förbunden; ty alltid så skickar han något. Huru skall jag wäl kunna tacka honom, tycker du? Och hwad har han nu skickat mig igen?

Servilius. Han har bara skickat hit i en liten angelägenhet för närwarande, ers nåd, och ber ers nåd vara god och undsätta honom med en femtio talenter.

Lucius. Jag wet hans nåd blott roar sig med mig. Ej honom fattas fem och femti hundra.

Servilius. Han tarfwar medertid dock wida mindre. Om ej förklagenheten wore stor, jag skulle icke bodja hafst så ifrigt.

Lucius. Men talar du då alls war? säg Servilius?

Servilius. Ja, herre, wid min själ, jag talar sannt.

Lucius. Hwad war icke jag för ett förbannadt fråk, som så utplundrat mig till ett så godt tillfälle, der jag kunde ha bewisat min tillgifvenhet! Huru olyckligt det råkat sig, att jag just dagen förut skulle köpa något så ringa och försatte en så stor del af min heder! — Servilius! nå, wid gudarne, det är mig omöjligt; mitt dumma fråk, säger jag. Jag

höll juft på att anlita den heders Timon self i det ärendet, det kunna de här herrarne intyga; men jag skulle icke wilja för hela Athen, att jag hade gjort det nu. Helsa den hederliga hans nåd på det wännskapssällasie; och jag hoppas, att nådig herrn tågs behålla samma goda tankar om mig hädanefter som förr, ehuru jag icke förmår wisa min erkänsla, och säg honom det, att jag anser det för en af mina största olyckor, att jag icke kan ge en så wördnads wård och ädel herre rätt wiljes. Min bästa Servilius, will du vara så hederlig och helsa honom juft med de orden.

Servilius. Skall se, herre.

Lucius. Det skall jag hålla dig räkning för. Servilius. (Servilius går).

Ja som ni sagt, herr Timon är i fällan.

Den en gång stupat, reser sig dock sällan. (går)

Den första fremtingen. Hör ni Hostilius?

Den andre. Endast allt för wäl.

Ja det är werldens lif; af samma stycke är hwarje smidrar-själ. Hwem wägar falla för wän den man, som doppar i hans fat? Jag wet, att Timon honom war en far, han uppehöll hans namn med egen börs, försäg hans hushåll, ju, med egna medel betalte dennes tjenare sin lön.

Han dricker ej ett drag, då Timons silfwer

Ej träder på hans läppar, och likwäl —

O hvilken odjurshamn är menskans skynad, när otacksamhet på des panna bor!

Hon nekar nu, i mon af hwad han äger,

Hwad menstowännen tiggaren förunnar.

Den tredje. Det suckar menskligheten wid.

Den förste. För min del!

Har jag wist aldrig smakat Timons godhet, och ingen gunst har kommit öfwer mig. Mitt stämpla mig som wän. Men jag betyggar Wid Timons ädla själ och kända dygd, och wördnadswärda wandel, — hade hans förklagenhet förbukt begagna mig, Mitt allt jag skulle ansett som hans skänk, och återgifwit honom bästa hälften. Ek älskar jag hans hjerta. Men jag ser, Eitt samwete, det måste man regerar. Ty nu wärderas egen nyktan mera. (De gå)

(Fortf. e. a. 2.)

Sång.

(Efter Moore.)

(Inskändt.)

(Slut fr. N:o 82.)

Jag såg i månens sken
De höga snöskåll stå,
Och sade ej min Ren,
Hvad väg han skulle gå;
Så snabb han ändå var,
Ly väl han vet med mig,
Att blott en väg jag har,
Den, som går från till Dig.

På wintrens mörka tid
Man tänker icke mer,
När sommarsolen blir
Går upp, att ej gå ner;
Min kärlek, dagad, så
All sorg bortjagat re'n,
Mer vill den aldrig gå,
Lik sommarsolens sken.

L—n.

En blick på Europas framtid.

(Utur en utländsk Journal.)

(Slut fr. N:o 75.)

Förfäderna ägde dock tre o. Den är nu mera öddad. Man har i stället satt det tomta wetandet. Hjertat är utrisvet och hufvudet är anbefallt att tänka — men kan det lesa, kan det tänka utan i sammanshang med att känna?

Skulle möjligen Jesuiter och congregationister hafva sträckt så widt sina bojar till mängdens sängslände, om man ej skrutsatte hos massan ett högt fliget sedeförderf? Ifrån att vara Lejon, går man nu mer som åsnan omkring och kryper af sin hud.

Så länge Englands stora framtid står öppen, är ännu ej nöden för öfver. Men låt den en wacker dag igenslås och den stora bankieren cedera, hur går det då med de små? Ärligen utgå millio-ner till Amerika; som flyttfoglarne hafva de mesta

hittills återkommit, men de wänja sig snart nog wid klimatet, och stanna qwar.

Alla stater, eller åtminstone de flesta, äro skuldsatte. Denna olycka står ej att häfwa. Den komma mer säkert att tillwäxa. Efter en tid blifwa nationerne ur stånd att föra krig med hwarandra; huru mycket mindre komma de att förmå mot de bestående främlingarne från andra sidan oceanen, med sitt guld i den ena och sin brännare i den andra handen?

Su mera kulturen genom werldshandel och andra förhållanden fliger och staterne i religiöst och politiskt enahanda utbildas, ju mer smälta de till sammans, liksom stora ismassor, och den tid skall en gång inträffa, då icke riken mot riken, utan werldens delar mot werldens delar skola kämpa.

Detta är wiserligen ej några tröstande utsigter. Men tiden är en allt härjande och förändrande de man. Han fräter allt och fräter sig själv. I förmeres förändring lefwer han. Den Europeiska kulturkänningen är försliten. Guldet är bortsläddt. Manteln är omfångad — men i blod. Amerika Wirkar på en ny. Årwen den skall nå samma öde. Och hwad återstår till slut för den stolta utleswade Europeiska damen?

På ishafwens flippor sitter wiserligen en örn, som med modiga och roslustna ögon blickar omkring sig. Skall wäl derifrån räddaren wäntas? Wi tro det ej. Efter några solskensdagar om wägen, förundrar man sig hwarthän de stora drifworne tagit wägen, som nyss betäckte alla fälten. Men sådan kraft har den eldiga strålen, och jorden har en widmund. Dessa hwita massor wäras wist ega ett sammanhang, men när de smälta, tar hwar och en sin särskilda rigtning. Den ena blifwer en obetydlig tid, en annan en flod, den tredje en liten rännil. Och med den stora nordliga koloßen.

Rättelse: I N:o 82, sid. 4, spalten 2, r. 29, står o: sterna; läs: öfverna.

Stockholm,

Alméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 84.

Lördagen den 20 Oktober 1827.

Herr Direktör Nordblom har med denna höst öppnat en Sångskola i Clarastrakten, det första, och wettertliga, försök i denna wäg i Sverige. Under Herr Stieters lifetid war wiserligen en art sådan, en miniature, förenad med musikaliska Akademiens sångböningar, men dock snarare att anse som en utwärt, då denna Akademies tendens ej kan wara att gifwa åt hwar och en, som det åstundar, sångunderwisning, utan, efter dess nuwarande rigtning, blott åt dem, hwilka framdeles komma sjelfwa att ex professo öfwa denna konst i det allmänna, såsom Orgelspelare m. m.

Då Hufwudstaden blittills varit i saknad af en dylik inrättning, är det också så mycket mera kärt att kunna anmäla denna, då, utom Herr Nordbloms erkända saktighet, härtill kommer, att hans method är både ny och egen, samt förenar så wäl grundlighet och säkerhet som lättfattlighet och enkelhet. Genom nämnde method är läraren satt i förmåga att wid de första elementerna kunna underwisa ett större antal på en gång. Wi hafwa ägt tillfälle att se denna methods framgång i de flere privata hus, der han underwisat elever, hwilka med owanlig precision och grundlighet inom kort tid inhämtat det, hwartill andre ofta behöft flere år.

Då sången är en så wiktig del af uppfostran, hörer till lifwets försköning och själens harmoniska utbildning, göra wi också werkligen rätt goda förhoppningar af denna nya inrättning till utbildande af det wädra könets talanger, hwilka företrädeswis böra åtnjuta det loford, att deras lif är lifsom redan i fddelsen införlifwadt med musiken och sången.

Då wi tala om sång, rinner också en reflexion i sinnet. Huru litet är ej, emot hwad den kunde wara, denna konst utbildad och använd till Religionens förherrligande. Man läser icke sällan bland testamente-mentariska dispositioner i tidningarne, oformliga summor bortgifwas på wiserligen lofwärda, men högst profana och mindre betydliga inrättningar, såsom att låra några Lärpojkar skrifa och räkna m. m., men få eller inga lemna något bidrag till wåra tempels försköning och wåra allmänna Gudstjenstens förherrligande. Måhända hörer wäl detta till tiden, som blott asser det jordiskt praktiska. Huru annorlunda tänkte icke wåra försäder! Nu mer skulle icke hela Sverige hårda ut med att upprepa en sådan byggnad som t. ex. en Domkyrka. Men det är icke om detta egentligen wi wilja tala. Det är märkwärdigt, att ingen påtänkt med ansvar koralsångens upphjelpande till exempel inom hufwudstaden. Wiserligen lemnas underwisning härutinnan i skolorne, wiserligen får man söndagarne höra några gossar från orgelåttarne förena sin sång med musiken, men icke alltid den wäkraste för brat. Hwarför har man ej varit betänkt på att inrätta en stående kör af manliga röster wid kyrkorne? Huru lätt wore det ej verkställt, om de, som nitiskt för det wärdiga och upphjelpande i wår Gudstjenst, dertill ansöge någon årlig summa, hwilken de undfinge, som åtog sig sångens underhållande. En disposition af 6 å 8 tusen Riksdaler skulle med sin ränta wara för en församling mer än tillräcklig för ändamålet. Och wi fråga med skäl, om något mera upplysande kan tänkas än en wäl exequerad koralsång?

Vi äro nu i tillfälle att kunna meddela Capellpres-
dikantern Flodmarks underdåniga påminnelser
wid Strengnäs Consistorii till Kongl. Majes-
stätt ingifna underdåniga förklaring.

Stormågtigste Allernådigste Konung!

Sver de förklaringar Consistorium i Strengnäs
och Skolmästaren J. A. Jagergren i djupaste under-
dånighet afgifwit, i anledning af mine underdåniga
besvär öfver förslaget till Trosta Sacellani och thy-
skt följande Pedagogi, för jag i underdånighet afgif-
wa följande påminnelser:

Den som öfvertidigt betraktar Consistorii under-
dåniga förklaring, märker säkerligen genast, huru
Consistorium använt allt sitt bemödande att, så
vidt ske kunnat, blanda bort hufvudsaken, och fästa
sig wid några biomsständigheter, af hvilka Consisto-
rium gjort ett grundligt wäsende, utan att dertill ega
ringaste anledning. Det är icke något godt tecken,
när en anmärkning, som icke allenast till fullo kan
bewisas, utan fastimer är af den beskaffenhet och egen-
skap, att hela wärlden erkänner den sann, och
sålledes icke tar war bewisning, framställd så conjun-
ktivt som möjligt, upptages såsom wore den gjord i
afsyft att sära eller förörlämpa, och beswaras på ett
sätt, som synbarligen blifwit använt för att impos-
nera, då den hade bördt lugnare pröfwas och utan
magtspråk behandlas. Consistorium har nemligen an-
sett förgräpligt och såsom en obefogad och owanligt
djurf insinuation, att jag i min underdåniga Be-
swärskrift wägar säga, att äfwen jag blifwit nöd-
sasad widtaga den nu för tiden, snart sagt hwarje
gång, oundwifliga utwägen att i underdånighet nå-
kas Eders Kongl. Majests tron, för att winna rätt-
wisa i underordnade auktoriteters lagstridiga åtgär-
der. Så har jag likwäl icke sagt. Det positiva,
som Consistorium, efter det sätt att citera detta
ställe i min underdåniga Beswärskrift Consistorium
använt, i denna mening trott sig finna, bortgår
alldeles, om mina ord ostympade anföras. Jag har
sagt, att jag nödgats widtaga den wiserligen alltid
obehagliga men nu för tiden som det synes snart
sagt hwarje gång oundwifliga utwägen ic.
Och huru är det möjligt, att af denna wilkorkliga
sats draga en så bestämd och elast mening, som den
Consistorium ålskat att deruti finna. Med under-
ordnade auktoriteter menas naturligtwis icke
endast Consistorium i Strengnäs, utan alla Consi-

storier och underrätter, af hwad namn och beskaffen-
het de wara må. Nog samt känner hwar och en, att
så wäl Consistorierne som Håradbrätters, Rådners-
rätters, Rådskufwerätters m. fl. underordnade auk-
toriteters utslag ganska ofta blifwit och blifwa ännu
brade, och såsom bewis skulle kunna anföras, hwad
nuligen påferat i Carstoge frågan, Wälsfrågan i Tor-
pa och i frågan om Strengnäs Consistorii förslag
till Dunkers Pastorat, ofatliga andra att förtiga. Nu
har jag i min ensaldighet gjort mig det begrepp,
att, hwad Eder Kongl. Majest i nåder ändrar, må-
te hafwa warit lagstridigt, än mer, jag har trott,
att allt hwad Consistorierne och andra underordnade
auktoriteter gbra, utan att ega beskriwen lag för
sina handlingar, wore lagstridigt i synnerhet, om
ett sådant förhållande skulle kunna styrkas med be-
skriwen lag, som bjuder alldeles motsatsen af hwad
Consistorium eller annan underordnad auktoritet är,
gjordt; och sådant är förhållandet i afseende på
Strengnäs Consistorii pluralitets åtgärd wid det öf-
verklagade förslagens upprättande till Trosta Sacel-
lanie. Jag har i mina underdåniga besvär åbero-
pat de lagrum, som berättiga mig till förstå rum-
met å förslaget, då deremot de tre Consistorialer,
som utestutit mig, ej kunnat åberopa ett enda, som
ens ger sken af rättwisa åt deras åtgärd. När här
till lägges att jag i det af Consistorium anmärkta
stället endast sagt, att jag widtagit utwägen att
klaga öfwer en i min tanka lagstridig handling och
ansett den oundwiflig, utan att derwid på minsta
sätt sära Consistorium i Strengnäs, så framt ej det
af Consistorium anses särande, att man wägar kla-
ga öfwer ett förslag, som man icke allenast anser
wara olagligt, utan och kunnat bewisa wara det, än
mindre att som Consistorium i slutet af sin förkla-
ring, förunderligt nog, men temligen osannfärdigt
insinuerat, att jag skulle beskytt det och andra auk-
toriteter för Lagstridigheter i alla sina åtgärder
m. m., hwilket utlåtande Consistorium ansatt så be-
tänkligt, att det i underdånighet bejart Eders Kongl.
Majests allernådigste beskydd emot så oförtjenta och
swära tillwitelser, dem nemligen jag aldrig gjort,
utan Consistorium sielf antydt; så måtte wäl nog-
samt wara ådagalagat, att jag icke gjort mig säker
till det fel Consistorium wlat mig påbörda eller i
ringaste måtto hwarken gjort Consistorium någon
oförtjent och swär tillwitelse, eller sagt något annat,
än hwar och en wet och känner. För mina ord, för

dane de stå i min underdåniga besvärsskrift, tillkomna hvarken af oberoenssamhet eller ett lättsinigt förtroende till någon fremmande, mera berådadt ingifvelse, anser jag mig kunna ansvara inför hwilken opartisk domare som helst, deremot skulle jag wist icke wilja säga, hwad Consistorium mig påbördat, som är någonting helt annat, men hwilket lärre komma att stå för Consistorii egen, ej för min räkning. Om man wid rättgångsmått, skulle jag lätt kunna brista i någon för mig okänd formalitet, och obekant med advokaturen, skulle jag till åfventyrs komma i förlågenhet för den klaraste sanning, om den för min räkning finge tydas, huru som helst, och om det ej wore jag, som egde rättighet att sjelf förklara mina ord, de der endast äro att förstå efter bokstafwen, men ej efter den undermening författaren till Consistorii förklaring, deri trott sig finna. Consistorium åberopar sitt samwete för att dermed rättfärdiga sina åtgärder. Detta torde hafwa varit öfwerflödigt åtminstone nu, ty jag har aldrig i min lesnad blandat någon Consistorii åtgärd för än denna, och aldrig i min underdåniga besvärsskrift sagt, att ju det öfwerklagade förslaget kan wara uppiakt efter Herr Professor Grawanders samwete samt med deras, som sig med honom förenat; jag har blott påstått, att det strider emot lag, och detta har jag bewisat, utan att Consistorii förklaring det ringaste wedersätter mig. Därför hafwa lika många Consistorii ledamöter, som de mig uteslutit, hårit med mig varit ense, och torde detta wara den mest kraftiga bewisning för min rättwisa sak, som skall kunna åstadkommas. Sådane män som Lektorerne Holmström och Bodin samt Professor Kjerseen kunna icke förbasta sig eller handla olagligt, och då Professorerne Grawander och Schönberg samt Hultin söka rättfärdiga sin åtgärd, under åberopande af sitt samwete, blir detta i min ensaldiga tanke en mera direkt beskyllning, att de tre förstånämnde, som å förslaget mig uppfört, bandlat emot samwete, än min yttrade tanke, som anses så förgriplig, skulle innefatta en sådan emot de tre förstånämnde. Hwad jag wet och i underdånighet bewisat är, att de, som voterat till fördel för mig, hafwa haft lagen på sin sida.

Consistorii förklaring innehåller en sak, som genast bewisar, att de som mot mig voterat ej alla wilja följa Lagens bokstaf. Det står: wid förslagers upprättande till de fleste Sacellanier böra tjänstär

förnämligast afses; men 1786 års Kongl. bref är af annan mening, ty der står: till alla Sacellanier och andra sådane beställningar, således äfwen till och med Sacellanier förenade Pedagogier. — Vidare anfres: att med afseende på de förenade tjänstbeställningarne flere Consistorii ledamöter anfågo tjänstären ej ensamt böra afses, enär till Pedagogier, enligt hoga församlingarnes föreskrift i allmänhet om Skolelärares tillsättning, den tjenligaste bland de sökande af Biskopp och Consist. bdr utnämnas. Äfwen detta lärre wara wanskligheten underkastadt; ty i förslagsprotocollet finnes af allt detta icke ett ord anfördt, och till Pedagogien i Trosa eger åtminstone Biskopp och Consist. icke den ringaste utnämningerrätt. Consist. pluralitet har uppfört B. Comm. Zetterlund och v. Pastor Söderqwist på förslaget alldeles på samma grunder, som den uteslutit mig. För pålitlighet och erfarenhet i Embetet hafwa de fått sina rum. Jngendera har Consist. kunnat fränkänna mig, och min Pastors betyg wittsordar tillräckligen, att jag eger dem båda. Men som det är bättre, att Consistorium sjelf får bewisa, wägar jag i underdånighet bifoga ett extrakt af min fullmakt å den beställning jag nu innehafwer (Bil. Litt. N). Min befordran grundades då "på min wackra lärdom, i ministerio gjorde tjänster, uppbyggliga embetsgåfwor och alltid bewisade wälförhållande."

(Forts. c. a. g.)

Akustik.

Wälment projekt att stå ikull alla Lärobibliotek i Stockholm.

Jag satt nyligen och för mig sjelf genomgått quinquennialtabellerne öfwer Stockholm, i anledning af den omtvistade mortalitetsrågan, då min uppmärksamhet rigtades på den mängd oägta barn, som här ärtigen framsödas. Jag ledtes från detta ämne på efterforskandet af orsakerna till en sådan öfaktighet, hwilken, oaktadt de twenne stora bommarne, Frimuraren och stora Barnhuset, synes snarare af än tilltaga. Jag erinrade mig då Herr Statsrådet von Schmidts Whifelbets bok: Das Menschenengeschlecht auf seinem gegenwärtigen Standpunkte, der han, pag. 49, tillskrifwer de otillräckliga inkomsterne för en familjs försörjande, orsaken till öfaktigheten fören